

СЪВРЕМЕНЕН ПОКАЗАТЕЛ

Информационен бюлетин на НС на БСП

септември - октомври 2010 г.

БУЗЛУДЖА 2010

В броя:

- ✓ Пред заседанието на 47-ия конгрес на БСП
- ✓ България 2020-европейска социална държава
  - Проект на Тезиси на Основни параметри на Левия проект
- ✓ Избори 2011
  - Решение на НС на БСП
- ✓ Обществени нагласи и тенденции-септември 2010
- ✓ Парламентарна трибуна
- ✓ Актуални социално-икономически проблеми

ЗАСЕДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ НА БСП

На **25 септември 2010 г.** се проведе заседание на **Националния съвет на БСП**, което премина при следния

Дневен ред

1. Проект на Тезиси на Основни параметри на Левия проект „България 2020 - европейска социална държава“.

Докладва: *Георги Пирински.*

2. Политически изисквания и организационен механизъм за оценяване дейността на кметовете и общинските съветници, издигнати или подкрепени от БСП (БСП и коалиция) за мандата 2007 - 2011 г. и Политически изисквания и организационен механизъм за издигане на кандидатурите на БСП (БСП и коалиция) за кметове и общински съветници за мандата 2011 - 2015 г.

Докладва: *Катя Николова.*

3. План за работата на Националния съвет на БСП до края на 2010 г.

Докладва: *Евгений Узунов.*

По **точка първа** от дневния ред встъпително и заключително слово по предварително представения проект на Тезиси на Основните параметри на Левия проект „България 2020 - европейска социална държава“ направи *Георги Пирински*. В дискусиата взеха участие *Цветко Цветков, Антон Кутев, Семра Изетова, Румен Овчаров, Илия Баташки, Георги Близнашки, Явор Куюмджиев, Ивайло Калфин, Ваня Добрева, Георги Божинов, Илияна Йотова, Георги Кадиев, Катя Колева, Красимира Каракашева, Руси Статков, Евгений Желев, Младен Червеняков, Драгомир Стойнев и Сергей Станишев*. Прието бе Решение на НС на БСП (виж с. 3-12).

По **точка втора** от дневния ред бяха обсъдени внесените от *Катя Николова* проекти на Политически изисквания и организационен механизъм за оценяване дейността на кметовете и общинските съветници, издигнати или подкрепени от БСП (БСП и коалиция) за мандата 2007 - 2011 г. и Политически изисквания и организационен механизъм за издигане на кандидатурите на БСП (БСП и коалиция)

Стр. 13 ►

НАЦИОНАЛНО СЪВЕЩАНИЕ НА БСП

На **2-3 октомври 2010 г.** в зала „България“ на Конгресния център на Международния панаир в гр. Пловдив се проведе второто за тази година **Национално съвещание с председателите на областните и общинските съвети на БСП и кметовете, избрани или подкрепени от БСП**. В неговата работа взеха участие и членовете на Изпълнителното бюро на НС на БСП, членовете на Оперативното бюро на ОПКК на БСП, народни представители от Коалиция за България, членове на националните ръководства на Младежкото обединение, на Обединението на Жените-социалистки и на Движението на ветераните в БСП, ръководителите на отдели на НС на БСП, областните координатори на БСП и областните главни счетоводители.

Съвещанието бе открито и ръководено от *Евгений Узунов*, секретар на НС на БСП.

На **2 октомври** работата на съвещанието започна с встъпително изказване на председателя на НС на БСП *Сергей Станишев*, посветено на **актуалната политическа обстановка в страната и задачите на БСП**. След него *Юрий Асланов*, член на НС на БСП и ръководител на Агенция „Афис“, запозна участниците с резултатите от септемврийското изследване на състоянието на обществените нагласи и тенденциите в тяхното развитие (виж с. 19-24). В последвалата дискусия бяха обсъдени редица проблеми на организационно-политическото състояние на основните и общинските партийни организации, на коалиционната политика по места, на предизборната подготовка и дейност на местните структури на партията. Отделно с кметовете бяха обсъдени проблемите в общините

Стр. 13 ►

ТЕЗИСИ

Проект

ТЕЗИСИ

БЪЛГАРИЯ 2020 - ЕВРОПЕЙСКА СОЦИАЛНА ДЪРЖАВА

Основни параметри на Левия проект

I. БЪЛГАРИЯ ДНЕС

1. Основният закон на страната днес повелява, че всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права, че всички граждани са равни пред закона, че България е правова държава, която се управлява според Конституцията и законите. Затова ние, българските социалисти, днес отново заявяваме - голямото завоевание на цялото ни общество бе и остава приемането на **Конституцията на Република България**.

2. Другото безспорно ново качество на страната с исторически измерения е присъединяването ѝ към **Европейския съюз**. За нас членството на България в ЕС представлява огромен исторически шанс и възможност да се оползотвори целият потенциал на страната и едновременно с това - предизвикателство за способността ни като народ и държава успешно да се развиваме в новите глобални условия.

3. Несъмнено от първостепенно значение е и постигнатата през годините **финансова стабилност**, изразяваща се в един от най-ниските дялове на държавен дълг, поддържането на балансиран бюджет и на стабилен банков сектор. Това стана възможно благодарение на изстрадано трайно надпартийно съгласие за безусловния приоритет на поддържането на балансиран държавни финанси.

4. Но тази стабилност бе постигната при непосилна **социална цена**. Според **индекса** за човешко развитие по последни публикувани данни страната ни се нарежда на 62-ро място сред 182 държави, докато преди 20 години е била на 33-о място измежду 160 държави. Само за последните 20 години населението на страната е намаляло с близо 1.4 млн. души, а до 2050 г. се очаква то да намалее с още 1.6 млн.

5. Досегашният модел на развитие превърна България в държава с **крайно несправедливо разпределение на доходите**, ниско жизнено равнище за огромни маси от населението и задълбочаващи се неравенства. **Средният жизнен стандарт** у нас е едва около една трета от средния за ЕС. През 2008 г. под прага на бедност е бил всеки пети български гражданин, или близо 1.6 млн. души! В най-драматично положение се оказа младото поколение.

II. ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ - ЗА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЦЕЛИ

1. Стратегия „Европа 2020“ си поставя пет определящи цели - за трудовата заетост; за научните изследвания и иновациите, за измененията на климата и енергетиката; за образованието; за намаляване на бедността. В заключенията си по стратегията Европейският съвет на

17 юни т.г. реши държавите-членки да определят националните си цели, да установят основните пречки за постигането им и в националните си програми да посочат как възнамеряват да ги преодоляват.

2. Основно изискване в ЕС при разработката на целите и политиките е в отделните държави-членки да се развие процес на широко обсъждане, консултации и отговорни дебати в националните парламенти. Досега в България такъв процес изцяло отсъства. По откъслечни изявления на отделни правителствени представители става ясно, че България не постига европейските цели по възлови показатели - разходи за научни изследвания, процент отпаднали от средно образование, процент завършили висше образование; процент на ограничаване на бедността.

3. С Основните параметри на Левия проект „България 2020 -европейска социална държава“ ние си поставяме за задача да определим цели и предложим политики, които реално да осигуряват постигане на целите на десетилетието в стратегията на ЕС , както и задачи за догонващо развитие, които да гарантират средно европейско качество на живот, конкурентоспособни фирми и приоритетни отрасли при програмно гарантирана финансова стабилност.

4. Социалната алтернатива, която предлагаме, предполага широко национално съгласие около водещите приоритети за високо качество на образованието, гарантирано здравеопазване и достоен стандарт на живот. Основа за тези приоритети е съгласуването на обединяващи национални цели във външната политика, в икономиката и в духовната сфера.

III. НЕОБХОДИМОТО НАЧАЛО - ИЗЛИЗАНЕ ОТ КРИЗАТА

1. Необходимата предпоставка за нова стратегия за новото десетилетие е нова политика не само за успешно излизане от кризата, но и за догонващо следкризисно развитие. Тя трябва да е в синхрон с европейската политика за работа и растеж, заложен в Стратегията „Европа 2020“.

2. Консолидираният държавен бюджет за 2011 г. да включва капиталова инвестиционна програма за стимулиране на бизнеса, създаване на нови работни места и привличане на инвестиции. Категорично отхвърляме „балансирането“ на бюджета чрез безогледни съкращения на разходи без необходимите реформи.

3. В условията на криза е недопустимо да се подлагат на риск системите на образование и на здравеопазване, на науката и културата. Наложителни са засилени мерки за защита на уязвимите социални групи и за компен-

3

10
10

сиране на доходите с индекса на инфлацията.

4. Наложителни са решителни мерки за рязко ограничаване на сивата икономика и твърда борба с увеличаващата се контрабанда. Незабавно повишаване на събираемостта на приходите въз основа на безусловно изпълнение на задълженията на държавата към фирмите и на фирмите към бюджета.

IV. ЛЕВИЯТ ПРОЕКТ - ЗА ХОРАТА И ЗЕМЯТА

1. Основата на **неолибералния модел**, наложил се и у нас през последните двадесет години, бе и остава шоковият тип реформи, основани на три „кита“: **приватизация - либерализация - стабилизация** т.е.:

- държавата (в т.ч. и общината) е лош стопанин;
- свободният пазар се саморегулира;
- бюджетът - свит до минимум!

2. Преди две години в новата си програма „**За България - свободни граждани; справедлива държава; солидарно общество**“ ние категорично заявихме - не приемаме досегашния модел на развитие на страната! Промяната, която предлагаме, е **смяна на неолибералния модел с европейската социална алтернатива - ново качество на живот за всеки български гражданин!**

3. **Социалната алтернатива** по европейските ориентирани и в нашите условия означава **органичното единство на социална държава; конкурентна икономика; програмен бюджет. Това е по-добрата алтернатива за България! Това е алтернативата, която отстояваме!**

4. Промяната, която предлагаме, включва и **необходимата приемственост**. Демократичното устройство на държавата, конституционните права и свободи на всеки български гражданин, свободата за лично развитие и на стопанска инициатива, стабилната финансова среда, привлечените инвестиции, новото развитие на външните отношения на страната са основополагащи постижения, които изискват утвърждаване и по-нататъшно разгръщане.

5. Но днес преди всичко е жизнено необходима **дълбока промяна** в основните сфери на държавата, на икономиката и на обществото. Ориентирите на такава промяна са пределно ясни - изграждането на държавност с действащи закони и добро управление; формиране на социална пазарна икономика с конкурентни фирми и висока заетост; създава не на гаранции за социалните права на гражданите за достойни заплати и пенсии и за всеобщо образование и здравеопазване.

6. Пороците на неолибералния модел - отслабената държава, раздробената икономика, социалната криза - не можеха да бъдат преодолените и по време на участието на БСП в управлението, независимо от **чувствителния прогрес и промените** в доходи и пенсии, здравеопазване и образование, социални грижи. Реалната стойност на тези промени днес ясно се откроява на фона на замразени заплати и осигуровки и на рязко съкратени социални придобивки в резултат на политиката на ГЕРБ - краен вариант на неолибералната стратегия, „коригирана“ с агресивна авторитарна намеса на изпълнителната власт в законотворчеството, в съдопроизводството и в икономиката в пряко противоречие с основополагащи

конституционни принципи и норми.

А. БЪЛГАРИЯ 2020 - СОЦИАЛНА ДЪРЖАВА Пазарна икономика - да! Пазарно общество - не!

1. Конституцията повелява България да се развива не само като демократична, но и като **социална правова държава**. През изминалите години конституционните принципи и норми, определящи социалните права на всеки български гражданин, бяха най-грубо накърнявани, именно те и днес са подложени на най-пряка заплаха.

2. Ние възприемаме конституционните начала като благоприятна почва за обрат в развитието на България като европейска социална държава на новото столетие. Затова вместо отрицание на основния закон е **необходимо да се преборим за неговото точно изпълнение чрез коренни промени и в дейността на институциите, и в икономиката и социалната сфера, и в духовния живот на обществото!**

3. Но всякакви призови за обрат в политиката си остават мъртвородени, ако не успеем като общество и граждани да преодолеем **всеобхватната и дълбока криза на доверието** - и към държавата, и един към друг, - владееща страната днес. Тази криза на духа е един от най-показателните параметри, по които България заема трайно място в дъното на сравнителните европейски класации. Според тях **повсеместният песимизъм** е най-характерната нагласа на гражданите на съвременна България!

Жизнена нация

1. **Демографска перспектива**. Най-болезнената проява на тази нагласа е демографската криза. Поради ниската раждаемост, високата смъртност и ясно изразените емиграционни намерения **не само** сред младите, българската нация днес **се топи**. Тежките демографски предизвикателства, заплашващи устоите на държавата и бъдещето на нацията, **налагат формирането на ефикасна социална държава**, която да е в състояние да овладее и преодолее демографския срив чрез всеобхватна политика за здрава и жизнена нация.

2. **Младежи с бъдеще**. За целта е нужна нова младежка политика, основана на разбирането, че инвестирането в младите хора, в тяхното образование, трудова и социална реализация не е лукс, а жизнена потребност. Наложителни са дългосрочни мерки за гарантирани условия и възможности за първа работа; за изграждане на стабилни младежки структури за активно участие в политическия живот на обществото, на легитимен и работещ орган на младежкото представителство - Национален младежки съвет.

3. **Стабилни семейства и грижи за майчинството и децата**. Първа стъпка е подкрепата за семейна среда, способна да насърчи раждането и отглеждането на здрави и образовани деца. Профилактика на рисковете и своевременно лечение на заболяванията по време на бременността; намаляване на майчината смъртност и усложненията при раждане. Приоритетни грижи за здравето на **децата** - имунизации, правилно хранене, превенция на травматизма, ограничаване на заболяванията, редовен спорт от ранна възраст.

ТЕЗИСИ

4. Равнопоставеност на половете. Утвърждаваме решимостта си да работим за преодоляване на бариерите при професионалното израстване на жените; за равноправното им включване в политиката и в деловия живот. Наложително е държавата и обществото да се ангажират с драстични мерки срещу културно установените неравенства между половете, обуславящи едни от най-тежките проблеми на българското общество - децата да раждат деца, браковете на малолетни, трафика на хора, домашното насилие и проституцията.

5. Духовна култура. БСП стои на своята позиция, че развитието на **българската култура** като цяло трябва да бъде подчинено на нейната **социална роля**, на връзката с образованието, на адекватното вплитане на наследството в съвременния живот. Жизнено необходими са мерки за поддържане на културната сфера като жива и развиваща се обществена практика чрез активна държавна политика.

6. Спорт през целия живот. За системно спортуване, като основен фактор за поддържане на една здрава и жизнена нация, е необходима силна държавна подкрепа и мощно обществено спортно движение, съчетаващо професионализма, националните традиции и доброволната дейност в спорта.

Държава на доверието

1. Кризата на доверие към държавата днес многократно се изостря в резултат на влиянията на **зад-кулисни центрове**, които чрез капитали и нелегитимни средства поставят под свой контрол държавни органи и служби, медиите и немалка част от неправителствения сектор. На свой ред обезвереното в собствените си сили общество се превръща в лесна жертва на популизма, на внушенията за „силната личност“ спасител, за „чудодейната сила“ на свръхестествени явления.

2. Свободни избори. От решаващо значение да има авторитетни институции и действащи правила е на първо място да се пресече пагубната тенденция изборите от състезание между платформи и личности все повече да се превръщат в купуване на гласове. Ние като партия разчитаме да върнем **доверието** в политиката само чрез политически средства. Затова се застъпваме и подкрепяме всички усилия и мерки, които максимално ограничават различните форми на контролиран вот - най-разрушителната практика за доверието към държавата и институциите.

3. Представителен парламент. Необходима е всеобхватна реформа на начина на функциониране на Народното събрание. Това е още по-наложително, като се има предвид неговото обезличаване в резултат на поведението на управляващата партия ГЕРБ. Доверието към парламентарната институция е решаващото условие, за да има закони, които се спазват, за да има контрол върху правителството с цел да се съблюдават правата на гражданите и интересите на нацията. Формирането на такъв парламент зависи от активността на гражданите, от дееспособността на структурите на гражданското общество и най-вече от отговорността на политическите партии.

4. Прякото участие на гражданите. Ние сме за засилване и гарантиране на възможностите за пряко участие на гражданите в упражняването на властта чрез

референдуми, допитвания и други форми. БСП стана инициатор за приемането на Закона за пряко участие на гражданите в държавната и местната власт. Необходима е засилена разяснителна работа за използване на средствата и механизмите на приетия закон.

5. Ролята на президента. В цялостната си дейност президентът следва да **отстоява конституционния модел** на държавата като демократична, правова и социална. Затова президентът трябва да се превърне в основен носител на посланието за **нова политика за премахване на язвите на прехода** - бедността, престъпността и корупцията, на несправедливостта.

6. Върховенство на закона. Реформата на правосъдната система следва да гарантира надеждна защита на правата на гражданите в наказателното, гражданското и административното правосъдие; на процесуалните права на заподозрените лица в наказателното производство и защита на жертвите на престъпление. Същевременно е нужна постоянна грижа за повишаване на **общата правна култура** на гражданите, в т.ч. за основните им конституционни права и за възможностите за защита в България и чрез европейските съдебни институции.

7. Борбата с организираната престъпност изисква пълно взаимодействие между структурите на вътрешния ред и на правосъдието. Но тази борба може да има успех само при условие, че се отнеме икономическата база на кръгове и групировки, по правило с престъпен произход, която им позволява да налагат „закона на силата“ на мястото на силата на закона, безнаказано да поразяват държавни структури и институции.

8. Нулева толерантност към корупцията. Наложителни са решителни мерки преди всичко за превенция срещу всички форми на корупционни практики, както и механизми за управление на корупционни рискове и отказващи санкции при конфликти на интереси. Борбата с корупцията на национално ниво следва пряко да се съчетае със Стокхолмската програма на ЕС, предвиждаща създаване на Европейска антикорупционна мрежа, единни стандарти за оценка и механизъм за мониторинг и контрол на държавите-членки по отношение на борбата им с корупцията.

9. Свободни и отговорни медии. БСП разглежда свободата на медиите като главен гарант на демокрацията в България. Отдаваме приоритетно значение на развитието на обществените медии, както и на обществената функция на медиите като цяло. Същевременно безусловно отхвърляме тенденцията към „телевизионна демокрация“ като заместител на отговорното държавно управление. Отдаваме приоритетно значение на правото на гражданите на достъпни, достоверни и разнообразни медийни послания.

Солидарно общество

1. Всеобщо образование. Възприемаме като минимално задължителни показатели целите на Стратегия „Европа 2020“ за завършили средно образование и висше образование младежи. Безусловно задължение на социалната държава, съгласно Конституцията, е да бъдат обхванати всички деца и младежи до 16годишна възраст в образователния процес. Необходимо е също откриване

5

10
10

на всички образователни равнища към европейски и световни практики при съобразяване с националните традиции и социалноикономическите условия.

2. Възможности за пълноценна реализация. Ние сме за **образователен модел**, възпитаващ съвременните граждани в духа на националните и европейските ценности, в толерантност и уважение към другия, който осигурява възможности за пълноценна реализация на гражданите в България. Предпоставка за формирането на такъв модел са инвестиции в образователната система от 6% от БВП според европейските норми.

3. Авторитет на учителя. От решаващо значение за качеството на образованието е фигурата на учителя. За това е необходим нов статут на учителя в обществото; последователна държавна политика, стимулираща ориентацията на младите хора към учителската професия чрез достойно заплащане и условия на труд, осигурена квалификация и преквалификация, атрактивни социални пакети, както и ново обществено признание за учителското призвание и мисия.

4. Здраве и профилактика. Нужно е цялостно преориентиране на здравната система към **насърчаване на здравословен живот и профилактика на болестите**. Разработване на интегрирани профилактични програми за борба със социално значимите заболявания. Сътрудничество със социалните служби и други институции в съответствие с принципа „Здраве във всички политики“. Възстановяване на училищното здравеопазване като незаменим елемент в системата за укрепване на здравето и профилактика на болестите сред подрастващите.

5. Гарантиран достъп до лечение. Безусловно задължение на социалната държава е да гарантира 100-процентен обхват на всички български граждани в надеждна система, която осигурява своевременно и ефективно лечение. Здравната карта трябва на първо място да е подчинена на този императив. Важно е също да се създаде модерна система за спешна медицинска помощ за надеждно обслужване на населението в отдалечените и планинските райони.

6. Качествено здравеопазване. Наложително е да се формира ново отношение между лекар и пациент и надеждни форми на лечение. Задължително условие за целта е за лекарите, сестрите и медицинския персонал да се осигурят стимулиращо заплащане, добри възможности за специализация и развитие, както и обществено признание за техния труд. Наред с това следва да се усъвършенстват наличните и разработят нови медицински стандарти и правила за добра медицинска и сестринска практика. Да се въведат системи за управление на качеството в лечебните заведения и за безопасност на пациентите съгласно европейските изисквания. Задължителната акредитация на лечебните заведения да бъде основен критерий при тяхното финансиране.

7. Без бедност и изключени от обществото. Независимо от постиженията в други области, без изкореняването на най-тежките поражения на политиката на десния модел - бедността и маргинализацията на цели слоеве от населението, не можем да говорим за реална социална държавност. Дълбочината на тези проблеми изисква дългосрочни приоритетни програми за елиминиране на корените, пораждащи и възпроизвеж-

дащи бедност и изключване.

8. Стабилна пенсионна система В областта на пенсионната система следва да се усъвършенстват и засилват стимулите за удължаване на трудовия живот; за допълнително пенсионно осигуряване; засилване на връзката между осигурителния принос и размера на пенсията; въвеждане на механизми за преглед, обновяване, осъвременяване и преизчисление на пенсиите. Минималните равнища на пенсии да осигуряват достойни равнища на живот съобразно установените в страната стандарти.

9. Социална интеграция. Приоритет на социалната държава, която ние искаме, е интеграцията на всички хора в обществото. Хората с увреждания са ценна, но крайно не достатъчно оползотворявана част от продуктивния **потенциал** на нацията. Затова не като благотворителност, а като национален приоритет е нужно на тях да се гарантират достъпна обществена среда; необходимите плащания, в т.ч. и за лични и социални асистенти; помощни технически средства; възможности за квалификация и труд; стимули за участие в обществения живот и на пазара на труда.

Местно самоуправление

1. Споделени отговорности. Процесът на децентрализация на функциите и ресурсите от централната власт към местните органи на самоуправление е изключително важен за развитието на общини, способни да решават ежедневните проблеми на своите жители. Местните органи на самоуправление следва да бъдат подкрепени чрез нови закони и финансови инструменти, за да реализират в пълен обем функциите си на местно ниво. Задължително условие за дееспособни общини е защитата и обогатяването на **общинската собственост**.

2. Финансова и функционална децентрализация. Основна насока на лявата политика на местно ниво ще бъдат законодателни инициативи, осигуряващи по-ефективно развитие на процесите на децентрализация. Разширяване и усъвършенстване на формите на публично-частно партньорство в общините при текущ граждански контрол; по ефективно и резултатно използване на законовите възможности за междуобщинско сътрудничество за умножаване на възможностите на отделните общини.

3. Участие в проекти. Левият проект за местното самоуправление до 2020 г. си поставя за цел също да повиши участието на местните структури в разработката и реализацията на регионални и национални проекти. Тази цел ще се реализира чрез сдружаването и кооперирането на общините на регионално и на национално ниво. За ефикасното им функциониране тези форми на участие трябва да са законово регламентирани и финансово гарантирани.

4. Финансова дееспособност. Местните органи на самоуправление следва да бъдат подкрепени чрез нови закони за финансова децентрализация, предвиждащи разнообразна по обхват и стабилна собствена приходна база.

5. Второ ниво на самоуправление. Освен допълнителните усилия на държавата и общините е необходимо

ТЕЗИСИ

отговорно да се обсъди създаването на второ ниво на местно самоуправление. Социалният смисъл на такова ниво е да приближи институционалното и оперативното звено на властта по-близо до гражданите и до решаването на техните проблеми.

Информационно общество

1. Цифровизирана среда. Информационното знание и информационните технологии вече са решаващи във всички социални сфери - образование, здравеопазване, заетост и социални грижи, наука и култура. Затова е нужна надеждна и модерна публична информационна среда, която да осигури масово разпространение на цифровизираните публични услуги. За целта да се съкратят и отпаднат държавните такси за достъп; да се изградят информационни магистрали и се свържат с домовете на гражданите и с предприятията и организациите за общ достъп до глобалната мрежа интернет; да се премине към безплатно ползване на безжичните интернет мрежи в големите градове.

2. Достъпна информация. Ще работим за използване на постиженията на информационната революция от всички граждани с особена грижа към социално слабите и хората в неравностойно положение. Основни насоки за целта са разпространението на знания, поддържането на образователни школи, модули и програми за включване на гражданите в информационното общество, прилагане на специализирани те програми за обучение за цял живот.

Чиста природа

1. Екологични императиви. Разрушителните аспекти на съвременната глобализация императивно поставиха проблемите на околната среда и климата като съдбовни за по-нататъшното развитие на човешката цивилизация. Имен но на полето на екологичната политика си дават среща днес сблъскващи се платформи и движения.

2. Хармония между човека и природата. Ние се обявяваме за комплексна политика за устойчиво развитие, съчетаваща екологичните изисквания и цели с икономическите и със социалните. Земята на България, нейните природни богатства са непреходни ценности, безценен национален капитал, който сме длъжни да опазваме и съхраняваме, както и разумно да оползотворяваме в интерес не само на днешните, но и на бъдещите поколения.

По-качествен живот

1. Отвъд общество на потреблението. Съвременният живот в материално развитите страни е подвластен на нагона на потребителството като резултат на всепроникващото въздействие на потребителското общество. Същевременно все по-остро се очертават пагубните последици от този тип поведение както за хората и обществата, така и за невъзобновяемите ресурси и за природната среда, за земята и въздуха на планетата. Днес вече хората с осигурени жизнени потребности все по-сериозно преоценяват смисъла на битието си, осъзнават необходимостта от природосъобразен живот, от приоритетни усилия срещу бедността в собствените им страни и по света.

2. Разумно потребление. Средните показатели за структурата на потреблението в страната отразяват ниските равнища на средните доходи - в потребителската структура основно място заемат стоките от първа необходимост. Същевременно зад тези средни стойности се крият раздалечаващи се полюси на масова оскъдица и на лукс. Независимо от тези особености, именно в рамките на социалната държава трябва да се формират нови нагласи за интелигентна консумация, за култура на потреблението, съобразено с качествата на здравословен и пълноценен живот.

3. Развитие на културните индустрии изисква нов модел на предлагане и достъп до културните факти. Стимулирането на българското филмопроизводство, културният туризъм, развитието на културните коридори като система от национални и световни обекти на материалното и духовното културно наследство са важен фактор за постигане целите на съвременен начин на живот.

Б. БЪЛГАРИЯ 2020 - С КОНКУРЕНТНА ИКОНОМИКА

**Евтин труд - не!
Икономика на знанието - да!**

Работна сила

1. Пълна заетост. На първо място в стратегията ни за предстоящото десетилетие поставяме задачата да осигурим условия за **пълна заетост на работната сила**. За целта е необходима **нова концепция** за политиката по заетостта, която е в състояние **гъвкаво да пренаочва** трудови ресурси в зависимост от текущите потребности на икономиката и едновременно с това да прогнозира и програмира перспективното развитие на работната сила към видове заетост, съобразени с приоритетите на икономика та на знанието, както и с нарастващата продължителност на живота.

2. Трайни стимули. За да предложи подобри перспективи за догонващ растеж, както и за да се справи с демографските предизвикателства, социалната държава трябва да реализира дългосрочна стратегия, основана на два определящи успеха й стълба: минимален доход, насърчаващ постъпването на работа, както и публични услуги - по заетостта, образователни, социални и др., - с които се преодоляват бариерите, пречещи за постъпването и задържането на работа.

3. Квалифициран труд. В сферата на образованието е наложително да се стимулира и усъвършенства **връзката** между работодателските организации и пазара на труда. Необходими са далеч по-целенасочени усилия за проучване на потребностите от работници и специалисти с определена квалификация, бърз преход от образователната система към първата работа без продължителен престой на пазара на труда. Държавата следва да насърчи формирането на подобни връзки по браншови и регионален признак, включително и чрез изграждането на браншови фондове за професионално обучение.

4. Достойни доходи. Голямото изоставане на доходите в България спрямо равнищата в ЕС налага нова активна **политика по доходите от труд**. Преди всичко следва да се създават условия за запазване на покупателната способност на работните заплати. За целта е необходимо да се развие договарянето на препоръ-

7

10
10

чителен индекс на нарастване на заплатите в реалния сектор, който впоследствие да бъде конкретизиран в браншовите колективни трудови договори и на равнище предприятия.

5. Минималната работна заплата. Нормативният механизъм за определяне и осъвременяване на минималната работна заплата да предвижда автоматична индексация чрез система от показатели, които да отчитат средната работна заплата. Като първа стъпка минималният размер да бъде съобразен с официалната линия на бедност така, че нетната работна заплата да превишава нейното равнище, максималният размер да се фиксира първоначално на 50 на сто от средната работна заплата.

Икономика на знанието

1. Растеж, основан на научните изследвания, технологии и иновации. България, въпреки негативните тенденции от последните две десетилетия, все още има потенциал да принадлежи към държавите, създаващи научни знания, високи технологии и иновации. Необходима е ревизия на държавната политика, която рязко намалява субсидии те в тази сфера. Да се реализира поетият ангажимент за публично финансиране с 1% от БВП, както и политиките за достигане на европейските цели до 2% от БВП от частни инвестиции.

2. Институционално финансиране. Държавата да поема изцяло финансирането на фундаменталните, хуманитарните и обществените науки в публичните научни организации - БАН, Селскостопанска академия и държавните висши училища. Да провежда национална политика за съвместни дейности между научните организации, висшите училища и бизнеса по осъществяване на приоритетни научни изследвания, ключови технологии и иновации. Да съдейства за развитието на центрове за върхови постижения в национално значими направления. Да подпомага интеграцията на научни изследвания и иновации от България в световната научна мрежа, развитието на регионални мрежи, участието в рамкови научни програми, работата в международни научни екипи. Да осигурява реална защита на интелектуалната собственост.

3. Публично-частно партньорство. Чрез такова партньорство се преодолява липсата на корпоративна наука, на фирмени научноизследователски и развойни звена. Необходимо е да се осигури подходяща бизнес-среда за развитие на ключови технологии и иновации чрез данъчни стимули и други механизми. Политиката на партньорство преминава през: осигуряване на възможности за рисково финансиране; създаване и развитие на обществени фондове; стабилизиране на връзките между университетите, научните организации и бизнеса в полза на индустриалния сектор, малките и средните предприятия, земеделските производители. Създават се условия за съвместни индустриални кълъстери, центрове за трансфер на технологии и новостартирани иновативни фирми, внедряващи високотехнологични разработки и услуги; стимулират се утвърдени фирми да разкриват изследователски центрове към своите подразделения в страната, както и за индустриални мощности, основани върху ключови технологии.

4. Водеща роля на учените. Научните изследвания, технологиите и иновациите, учените, техните приноси и

отригия са ключовият фактор за европейското развитие на България. Нарастване на броя на учените в публичните научни и образователни организации. Прилагане на политика за обществено признание на учения. Ревизиране на системата за научно кариерно израстване и въвеждане на единни национални критерии за придобиване на научна степен. Достойно заплащане на труда на учения в научните организации и висшите училища, с ангажимент на държавата да поеме базови заплати в изследователските центрове, съизмерими с европейските нива на заплащане на тази категория труд. Стимулиране на развитието на нова форма на заетост - на изследователя в частни иновативни фирми. Специално внимание към младите учени и високоподготвени специалисти.

Догонващ растеж

1. Производителни инвестиции. За догонващото развитие на България като социална държава решаващо значение ще има инвестирането на капитали в реалната икономика. Създаване на индустриални зони, бизнесинкубатори и технопаркове с активното участие на държавата. Подкрепя за развитието на публично-частното партньорство като инструмент за привличане на ресурси в публичната сфера. Увеличение на държавното участие в икономиката чрез преки инвестиции в сектори с висока добавена стойност.

2. Европейски фондове. Особени усилия следва да се положат за облекчаване на процедурите и за осигуряване на равнопоставеност и пълна прозрачност при **усвояването** на средствата от европейските **фондове**; за изграждане на адекватен административен капацитет; за работещи координация и контрол на управляващите органи и междинни звена по оперативните програми; за засилена техническа помощ за подготовката на проекти. Наложително е рязко да се ускори усвояването на средствата по оперативните програми и по развитието на селските райони. Разплащането по проектите в срок е задължително условие, за да се поддържат работни места, доходи и работещи фирми.

3. Чуждестранни инвестиции с особено внимание към секторите с висока добавена стойност. Създаване на система от допълнителни стимули за тяхното увеличение, съобразено с конкурентните предимства на България.

4. Подкрепа за фирмите. Подкрепа на експорта като двигател на икономиката чрез инвестиции в информирание, маркетинг и насърчаване на износа. Създаване на стратегия и политика за развитие на **туризма** с особен акцент върху развитието на алтернативни видове туризъм. Държавни инвестиции в сектора за стимулиране на развитието им. Подкрепа на развитието на **малките и средните предприятия** като необходима основа на икономиката; разширяване на дейността на гаранционния фонд за кредитиране.

5. Конкурентна пазарна среда. Решени сме да осигурим условия и правила за лоялна пазарна конкуренция. Следва чрез ясни законови норми и ефективни механизми реално да се защитят правата и интересите на добросъвестния производител, както и на крайния потребител. Пазарната конкуренция може да стимулира динамичен растеж, нарастваща заетост и немонополни цени само в режим на категорични правила и регламенти.

ТЕЗИСИ

тация.

6. Публични приоритети. Развитие на **социалната насоченост** на пазарната икономика. Въвеждане на нови стимули за инвестиции от страна на бизнеса в образование, наука, социална солидарност. Анализ на приватизацията и въвеждане на строги изисквания за изпълнение на всички приватизационни договори, включително строги санкции при неизпълнение. Анализ на регионалните икономики и нова политика на държавата за преодоляване на регионалните диспропорции.

Конкуrentно земеделие и жизнени региони

1. Конкуrentоспособно земеделие. Основният проблем на земеделското производство в страната е, че то все още **не е конкуrentоспособно**. Решаващ е въпросът за **производствените структури**. Отдаваме приоритетно значение на промяната на Закона за кооперациите, най-вече съгласно спецификата им в земеделието. В краткосрочен план основен приоритет е да се осигури равнопоставеност между държавите-членки на ЕС в предоставяните субсидии.

2. Общата селскостопанска политика. По условията на ОСП земеделието и развитието на селските райони са приоритети за финансиране, поради което следва да останат първи и втори стълб на подпомагане. В рамките на новите договорености да няма разделение между стари и нови страни-членки на ЕС. Развитото земеделие е и фактор за усвояване на средства от общините по политиката за развитие на селските райони, най-вече към инфраструктурни проекти.

3. Фонд за управление на риска. Управлението на кризи в земеделието все повече се налага като приоритетна политика, която изисква финансови механизми за поддържане на доходите. Неусвоените средства от директните плащания да могат да се използват в случаи на кризисни ситуации (суши, наводнения). Създаване на стратегически резерв в рамките на ЕС от зърнени култури, които да дават възможност за намеса и балансиране на пазара.

4. Устойчиво стопанисване на горите чрез постигане на баланс между техните екологични, икономически и социални функции. Обособяване на самостоятелно ведомство за управление на горските и водните ресурси на България.

Зелен растеж

България е изправена пред **двойното предизвикателство** да възприеме европейските стандарти за **чиста околна среда** и същевременно да реализира **догонващ икономически растеж** чрез максимално натоварване на съществуващите мощности. За целта ще насърчаваме инвестиции за последователен преход към зелени работни места; нови модели на потребление, производство и придвижване към нисковъглеродна икономика. Същевременно с другите държави-членки на ЕС в сходно положение следва да се съгласуват общи позиции и условия, които позволяват догонващи темпове на растеж.

Ефективна енергетика

1. Енергийна независимост чрез развитие на проектите за алтернативни източници и пътища на

доставки на природен газ и на нефт. Изграждане на газопроводите „Южен поток“ и „Набуко“, нефтопровода „Бургас-Александруполис“ и терминал за втечен газ.

2. Евтина и достъпна енергия. Развитие на проектите за производство на евтина и достъпна енергия. Категорична подкрепа на ядрената енергетика и достигане на 50% дял в общо произведената електрическа енергия. Изграждане на АЕЦ „Белене“ и стартиране на проекта за строителство на АЕЦ „Козлодуй“ VII и VIII.

3. Енергийна ефективност. Двукратно увеличение на енергийната ефективност чрез система от стимули за енергоспестяване и държавни инвестиции в тази сфера. Съобразяване на развитието на възобновяемите енергийни източници с приоритетите за догонващ икономически растеж.

4. Регионална роля. Запазване и утвърждаване на значението на страната като активен участник в регионалния енергиен пазар. Продължаващо развитие на енергийните пазари чрез инвестиции в междусистемни връзки със съседните държави. Създаване на енергийна борса.

Интегрирана инфраструктура

1. Фактор за растежа. Транспортният сектор на България и през следващите 10 години ще има за цел да съдейства за икономическото и социалното **развитие** на страната, като осигурява устойчиви транспортни услуги, подпомага балансираното регионално и социално развитие, съдейства за интегриране на страната в европейските структури. Приоритетно развитие на формите и базите за **интермодален транспорт**.

2. Публични функции. Транспортната политика ще се ръководи от общата транспортна политика на ЕС, от нейната социална насоченост и регулации. Държавата следва да бъде гарант за развитието и функционалността на транспортната инфраструктура като публична държавна собственост, като заделя ежегодно за нейното развитие и поддържане 1,5-2% от БВП. Части от нея могат да бъдат отдавани на концесия само при доказана обществена полза и прозрачни процедури.

3. Рехабилитация и иновации. Застрашителното изхвърляне на пътната и железопътната инфраструктура поставя като приоритет тяхната повсеместна рехабилитация и привеждане към европейските стандарти. Хоризонтът 2020 в транспортния сектор и инфраструктура виждаме като период на иновации, интегриращи информационните и телекомуникационните технологии.

В. БЪЛГАРИЯ 2020 - С ПРОГРАМЕН БЮДЖЕТ Фискален фундаментализъм -не! Финансова отговорност - да!

1. Финансово програмиране. Безспорно заявката за социална държава като цел на десетилетието изисква значителни публични разходи, каквито днес страната не е в състояние да заделя. Затова е наложително финансово програмиране, даващо приоритет на най-необходимите потребности на публичната сфера при строги икономии.

2. Балансиран бюджет. На тази основа да се преминава към широкобалансиран бюджет с необ-

9

10
10

ходимите резерви. Следва да се извърши и анализ на възможностите за отпадане на 40-процентния таван на бюджетните разходи спрямо обема на БВП в зависимост от повишаването на конкурентоспособността на икономиката и възможностите за големи ресурси в държавния бюджет.

3. Отчетност и контрол. Наложително е институционално и функционално укрепване на приходните администрации за висока събираемост на данъците. Подкрепяме създаването на финансова полиция към Министерството на финансите с права на дознание и на използване на специални средства, както и с право на арест по точно определени данъчни и митнически престъпления.

4. Данъчен режим. Поддържахме запазването на сегашния етап на сравнително ниски ставки на корпоративно и лично подоходно облагане. Едновременно с това следва да се обсъдят въвеждането на необлагаем минимум и освобождаване на най-ниските доходи от подоходен данък. Следва също да се разгледа възможността за въвеждане на данък върху финансовите трансакции.

5. Прогресивно облагане. Същевременно отхвърляме разбирането, че минималното пропорционално облагане на лични те доходи, съчетано с високи косвени данъци, не подлежи на промяна. Затова при утвърдена дееспособност на държавата и въз основа на необходимия анализ ще осъществим програмната си цел за преход към прогресивно подоходно облагане.

6. Публични разходи. Ние сме за реструктуриране на разходната част на публичните финанси в посока на увеличение на продуктивните бюджетни разходи, като инвестиции в публичната инфраструктура, в образованието и подкрепа на изследователската и развойната дейност. Необходима е качествено по-висока ефективност на бюджетните разходи чрез програми, ориентирани към резултатите и работещи системи за финансово управление и контрол и за вътрешния одит в публичния сектор.

V. НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ - НАЦИОНАЛНА ОТГОВОРНОСТ

1. Национална система за сигурност. Преди всичко е наложително последователно да бъде изградена цялостна система за национална сигурност. Такава система трябва да обхваща защитата както срещу стандартните, така и срещу новите нетрадиционни рискове за сигурността (външни и вътрешни). В центъра на системата да бъде заложена сигурността на отделния гражданин, както и на обществото и на държавата.

2. Външната политика. Основната мисия на външната политика е да осигурява благоприятни външни условия за развитието на Република България, да подпомага създаването на нови икономически възможности за българския бизнес, да защитава интересите на българите по света и да съдейства за опазване на българското културноисторическо наследство.

3. Националната отбрана. Основните цели и

принципи на отбранителната политика и на задачите на въоръжените сили са гарантиране на суверенитета, сигурността и независимостта на страната и защита на териториалната цялост на държавата; поддържане на необходимите отбранителни способности; развитие на военния капацитет, позволяващ ефективно участие и изпълнение на отговорностите към НАТО и ЕС и на задачи, произтичащи от между народните ангажименти на страната.

4. Президентът на Републиката следва активно да използва **Консултативния съвет за национална сигурност** за отговорно обсъждане на приоритетните национални проблеми на сигурността на държавата на надпартийно равнище и с активното участие на всички институции на държавната власт. За целта би могло да се обсъди актуализация на Закона за статута на Консултативния съвет. Същевременно, като главнокомандващ на въоръжените сили, държавният глава носи и преки отговорности за националната сигурност.

VI. ЕВРОПЕЙСКАТА ПЕРСПЕКТИВА - СОЦИАЛНА ЕВРОПА

1. С влизането в сила на Лисабонския договор развитието на Европейския съюз навлиза в нов етап. **Стратегията „Европа 2020“** представлява не просто продължение на Лисабонската стратегия, а един по-обединяващ и координиран подход към реформата на европейските икономики. Съхраняването на икономическия просперитет и социалното сближаване е в сърцето на мисията на Стратегията „Европа 2020“.

2. Но европейският проект прокламира за гражданите си права, защита и възможности, които излизат **извън рамките на пазара** - сближаването на хората въз основа на културното многообразие; свободното движение и равнопоставеността на европейските граждани. Тези принципни начала на европейското обединение в голяма степен остават неосъществени, особено за новите държави-членки.

3. Едновременно с процеса на обсъждане на Стратегия „Европа 2020“ в ход е и дебат за бъдещето на политиките на ЕС за следващия програмен период 2014-2020 г., в т.ч. и на политиката на **сближаване**, финансирана от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС. В контекста на новата стратегия и на перспективата 2014-2020 е необходима разработката на национални приоритети и цели с качествено и количествено измерение за резултатно участие на страната в Стратегията „Европа 2020“.

5 октомври 2010 г.

(Утвърдени за внасяне за обсъждане на заседанието на 47-ия конгрес на 16 октомври 2010 г. с решение на НС на БСП от 25 септември 2010 г. След отразените бележки и предложения проектът на Тезисите е приет от ИБ на НС на БСП на 28 септември 2010 г. На заседанието си на 5 октомври т.г. ИБ на НС на БСП прие окончателния текст на проекта, отразяващ и отделни бележки от Националното съвещание на 2 и 3 октомври в Пловдив.)

МОТИВИ

МОТИВИ

ЗА ПОДГОТОВКАТА НА ПРОЕКТИ НА ПОЛИТИЧЕСКА ДЕКЛАРАЦИЯ И НА ТЕЗИСИ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА ЛЕВИЯ ПРОЕКТ

БЪЛГАРИЯ 2020 - ЕВРОПЕЙСКА СОЦИАЛНА ДЪРЖАВА

1. На заседанието си на 21-22 ноември 2008 г. 47-ият конгрес на БСП постави задачата с приемането на Програмата на партията да започне работа за развитие на основните ѝ постановки в насоки за практическа политика. Тази задача бе актуализирана с конгресните решения година по-късно на заседанието на 18 октомври 2009 г. в светлината на загубата на европейските и парламентарните избори с. г.

2. НС на БСП на заседанието си на 24 юли т.г. определи като т. 2 от дневния ред на конгресното заседание на 16 октомври да се разгледа следният кръг въпроси: Основни параметри на левия проект „България 2020 - европейска социална държава” и политиката на БСП за местните и президентските избори през 2011 г. С цел подготовка на проект за основни Параметри в периода края на юли - края на септември бяха проведени поредица от оперативни съвещания на съветите към НС, разширени заседания на ИБ, заседания на работни групи от председатели на съвети и членове на КИПР на НС на БСП, както и заседания на отделните съвети по съответните области от тяхната компетентност.

3. В резултат на извършената работа бе изготвен обобщен проект на Основни параметри с обем, надхвърлящ 50 страници, както и разгърнати позиции по от делни групи проблеми, изготвени от съветите към НС. В последните етапи от работата бе прието решение на заседанието на конгреса да бъдат представени два проектодокумента по посочената точка:

- Проект за Тезиси в обем не повече от 2025 стр., в които да бъдат включени принципните постановки от по-разгърнатите материали, подготвени от Съветите;

- Проект на кратка Политическа декларация, предназначена за широко разпространение, която да отразява основните констатации и послания на партията по социалната алтернатива за развитие на страната до края на десетилетието.

4. Тезисите са предназначени да послужат като основа за задълбочено обсъждане на основните параметри на политиката на партията на сегашния етап както по въпросите за преодоляване на продължаващата криза в икономическата и социалната сфера в страната, така и по средносрочната перспектива за развитие на България в променена посока спрямо досегашната тенденция. Обсъждането на тезисите в структурите на партията трябва да стимулира тяхното изучаване с цел формулиране на предложения за развитие на материала, допълнения на особено важни постановки, както и за формулиране на алтернативни виждания и редакции спрямо съдържащите се в проекта.

5. След обсъждане и приемане на доработените Тезиси на заседанието на конгреса предстои по-нататъшна работа по линия на структурите на партията за развитието им в по-цялостни Основни параметри на Левия проект на БСП. Този следконгресен етап на работа по проекта се очертава да обхване периода до предстоящите в края на следващата година местни и президентски избори.

6. Във връзка с горното особена актуалност имат онези раздели от проектотезисите, които засягат местните избори и изборния процес като цяло, както и постановките относно президентската институция. Също такава непосредствено значение има и раздела за подходите за преодоляване на сегашната криза. Тези раздели от документа би следвало да бъдат предмет на особено внимание и коментари.

7. Що се отнася до Политическата декларация, то тя има за адресат широкото обществено мнение, което изисква възможно най-кратки и ясни формулировки на най-главното, отличаващо Левия проект за развитието на страната до 2020 г. от проектите и вижданията както на правителството, така и на други формации и гледни точки. Поради това редакцията на проектодекларацията следва да бъде предмет на най-внимателно обсъждане и предложение.

8. На сегашния етап най-общо основните отличителни характеристики на виждането, заложено в тезисите, могат да се сведат до следното:

- осигуряване на условия за избори на местни власти и парламент, изключващи различни форми на „контролиран вот“;

- утвърждаване на държавата като отговорен стопанин и партньор на бизнеса и неправителствените структури;

- политика за пълна заетост чрез привличане, квалификация и преквалификация на работната сила;

- достойно заплащане и коригиране на минималната и средната работна заплата в зависимост от инфлацията и издръжката на живота;

- приоритет за развитие на научноизследователската и развойната дейност за постигане на европейските цели;

- гарантирано лечение и медицинска помощ на територията на цялата страна;

- пълно обхващане на всички младежи до 16годишна възраст в училищното образование и рязко повишаване на неговото качество;

- държавна демографска политика, осигуряваща перспектива за младото поколение в страната, пълноценна реализация на хората в активна възраст и активен живот на хората от третата възраст;

- финансова стабилност въз основа на ясни приоритети и програми, заложени в държавния

11

10
10

бюджет при осигурени данъчни постъпления и строг контрол при извършването на бюджетните разходи.

9. Въз основа на такива приоритети и подходи с тезисите следва да обосновем позицията, че Левият проект, чийто носител е БСП, представлява реалната алтернатива за догонващо развитие по посока на европейските цели и параметри, заложили в Стратегията на ЕС „Европа 2020“. Тезисите очертават виждането на партията за такова развитие, съдържат отговор на въпроса: Каква България желаем да видим към 2020?

В по-нататъшната работа за разви-

тие на Основните параметри на Левия проект следва да намерят убедителни отговори въпросите как да се постигнат посочените параметри и цели, какви политики, както и какъв тип партньорство е необходимо, за да станат те реалност. Предстоящото заседание на 47-ия конгрес е

призвано както да осигури възможно най-ясни и разбираеми очертания на виждането на партията за България като европейска социална държава на XXI век, така и да даде необходимия стимул за по-нататъшна отговорна и задълбочена работа по въпросите на подходите и политиката за превръщането в това виждане в действителност.

4 октомври 2010 г.

12

10
10

РЕШЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ ОТ 25 СЕПТЕМВРИ 2010 Г.

ПО ПРОЕКТА НА ТЕЗИСИ НА „БЪЛГАРИЯ 2020 - ЕВРОПЕЙСКА СОЦИАЛНА ДЪРЖАВА“ ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ЛЕВИЯ ПРОЕКТ

1. Утвърждава проекта на Тезиси на „България 2020 - европейска социална държава“ (Основни параметри на Левия проект) с направените бележки и предложения за внасяне за обсъждане на заседанието на 47-ия конгрес на БСП на 16 октомври 2010 г.

2. Изпълнителното бюро на Националния съвет на БСП да приеме окончателния текст на проекта на Тезисите с отразените бележки и предложения за предоставяне на структурите на партията.

3. Отдел „Организационен“ на Националния съвет на БСП да осигури запознаването на делегатите на конгреса с проекта на Тезисите, както и своевременното предоставяне на проекта на общинските и областните съвети на БСП.

4. Общинските и областните съвети на БСП да организират обсъждания на проекта на Тезисите. Мненията и предложенията да се изпращат в Комисията по идейното и програмното развитие на БСП.

**РЕШЕНИЕ
НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ НА
БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
ОТ 25 СЕПТЕМВРИ 2010 Г.**

**ЗА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ИЗИСКВАНИЯ
И ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ МЕХАНИЗМИ
ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ИЗДИГАНЕ НА КАНДИДАТИТЕ
НА БСП (БСП В КОАЛИЦИЯ)
ЗА КМЕТОВЕ И ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ**

1. Утвърждава Политически изисквания и организационен механизъм за оценяване на дейността на кметовете и общинските съветници, издигнати или подкрепени от БСП (БСП в коалиция), за мандата 2007-2011 г.

2. Утвърждава Политически изисквания и организационен механизъм за издигане на кандидатите на БСП (БСП в коалиция) за кметове и общински съветници за мандата 2011-2015 г.

3. Националният съвет на БСП да утвърди вида на изборите (преки вътрешнопартийни или на общински партийни конференции) за определяне на кандидатите на БСП (БСП в коалиция) за кметове и общински съветници

за мандата 2011-2015 г., в диалог с общинските съвети на БСП.

Срок: 20 декември 2010 г.

4. В съответствие с утвърдените от Националния съвет на БСП политически изисквания и организационни механизми общинските съвети на БСП да организират:

- оценяването на дейността на действащите кметове и общински съветници;
- издигането, обсъждането и утвърждаването на кандидатите на БСП (БСП в коалиция) за кметове и общински съветници за мандата 2011-2015 г.

Срок: януари-юни 2011 г.

Отг.: председателите на ОбС на БСП

Стр. 2 ►

за кметове и общински съветници за мандата 2011 - 2015 г. След изказванията на *Ивелин Николов*, *Борислав Гуцанов* и *Атанас Зафиров* бе прието Решение, с което се утвърждават проектите и се определят задачите на партийните съвети и организации по тяхното използване през следващите месеци (Виж с. 13-17).

По точка трета от дневния ред *Евгений Узунов* представи проект на План за работата на Националния съвет на БСП до края на 2010 г., който след като бяха чути бележките и предложенията на *Николай Малинов*, *Цветко Цветков*, *Кристиан Вигенин* и *Ангел Найденов* бе приет.

Стр. 2 ►

една година преди края на мандата 2007-2011 година. Самостоятелно заседаваха и областните координатори и счетоводителите на областните съвети на БСП, които обсъдиха въпроси на финансово-счетоводната дейност и възможностите за нейното подобряване.

На **3 октомври** съвещанието обсъди проекта на **Тезиси на Основните параметри на Левия проект „България 2020-европейска социална държава“**, които бяха представени от *Георги Пирински*, член на ИБ на НС на БСП. Народната представителка *Мая Манолова* запозна присъстващите с хода на работата в НС по подготовката на изборния кодекс и с прозричашите от него задачи на предизборната подготовка.

Съвещанието завърши със заключително слово на *Сергей Станишев*.

ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА КМЕТОВЕТЕ И ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТНИЦИ, ИЗДИГНАТИ ИЛИ ПОДКРЕПЕНИ ОТ БСП (БСП В КОАЛИЦИЯ) ЗА МАНДАТА 2007-2011 Г.

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ И ОРГАНИЗАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ

В съответствие с чл. 57, т.4 и т.5 от Устава на БСП дейността на кметовете и общинските съветници, издигнати или подкрепени от БСП (БСП в коалиция) се оценява:

- За общински съветници и общински кметове – от съответния общински съвет на БСП;
- За кметове на населени места – от Общинския съвет на БСП, съгласувано с ОПО на населеното място и групата съветници – социалисти;
- За кметовете на райони – от съответните ГС на БСП, съгласувано със съответния районен съвет на БСП.

1. Политически изисквания за оценяване дейността на кметове и общински съветници, издигнати или подкрепени от БСП (БСП в коалиция):

1. Всяка оценка обективно, задълбочено и всеобхватно трябва:

1.1. Да отразява степента на изпълнение от кметовете на общини, общинските съветници и кметовете на кметства на определените от Конституцията и законите на страната задължения.

1.2. Да показва изпълнението на предизборната платформа и управленската програма на ОбС на БСП и поетите от кметовете и общинските съветници ангажименти пред избирателите.

1.3. Да разкрива съответствието на управленските решения с основните социално-икономически проблеми на общината, района или кметството: инфраструктура; безработица и трудова заетост; образование; здравеопазване; задържане на младите хора в населеното място; грижа за старите хора и др.

1.4. Да отчита трудностите и ограниченията от обективен характер, ограничаващи развитието и управлението на общината.

1.6. Да не уронва авторитета и личното достойнство на оценяваните кадри.

2. Оценката на дейността на кметовете на общини да показва:

- Какво е изпълнението на дългосрочната програма за развитие на общината, района;

- Инициативност, комуникативност и диалогичност в отстояване на позиции при реализиране на политическата платформа на БСП и левицата; взаимоотношения с местните структури на БСП.

- Каква е била връзката на кмета с избирателите: организиране на приемни за гражданите и периодични отчети; отношение към жалбите, мненията и предложенията на гражданите;

- Как взаимоотношенията с кметовете на населените места от общината;

- Как са спазвани законовите изисквания по придобиването, управлението и разпореждането с общинска собственост (провеждане на търгове, конкурси за предоставяне на отделни обекти под наем, учредяване право на строеж, право на ползване или извършване

продажби на обекти – собственост на общината и др.);

- Осъществяване на стопанска дейност, в това число следприватизационен контрол на приватизирани общински фирми и предприятия, прилагане на Закона за обществените поръчки и др.

- Умение за привличане на средства чрез разработване и реализиране на програми и проекти от фондовете на ЕС, привличане на реални инвестиции.

- Социална политика на общината, района (изплащане на социални помощи, социален патронаж, домове за стари хора, обществени трапезарии и други форми, чрез които се осъществяват социални функции);

- Работата на кмета в осъществяване на комуналната дейност (поддръжка и чистота на улици и площи, паркове, градини, улично осветление, третиране на битови отпадъци, общински транспорт, внимание към благоустрояването на ромските квартали);

- Работа с неправителствени, браншови и други организации;

- Взаимоотношения кмет – общински съветници;

- Изпълнение решенията на общинския съвет;

- Използване на специален сайт за отразяване дейността на общинската администрация;

- Поведението на кмета при екстремни ситуации (бедствия и аварии);

- Кадрова политика;

- Работа с медиите.

3. Оценката на дейността на председателите на общински съвети да показва:

- Има ли компетентност при подготовката и ръководството на заседания на общинския съвет;

- Умение да формира дневния ред на сесията;

- Редовно свикване на заседания на общинския съвет;

- Координиране работата на постоянните комисии;

- Формулиране на правилни (правно издържани и ресурсно осигурени) решения;

- Създаване на спокойна обстановка при провеждане на заседанията;

- Огласяване решенията и използване интернет

- страницата на общината за информиране на обществеността относно дейността на общинския съвет.

4. Оценката на дейността на общинските съветници да показва:

- Действията за реализиране на предизборната програма на БСП и левицата;

- Отстояват ли се решенията на групата съветници в сесиите на общинския съвет;

- Инициативност и активно участие в обсъждането и решаването на въпроси от компетенцията на съвета;

- Редовно и активно участие в заседания на комисии;

- Редовно присъствие в заседанията на общинския съвет;

- Поддържане връзка с избирателите и организи-

ИЗБОРИ 2011

ране приемна за гражданите;

- Работа с неправителствени, браншови и други организации;

- Питания към кмета;

- Поставяне на актуални въпроси за разглеждане от общинския съвет;

- Инициативност, комуникативност и диалогичност в отстояване на позиции при реализиране на политическата платформа на БСП и левицата; взаимоотношения с местните структури на БСП;

- Възложени и изпълнени задачи от групата съветници;

- Работата по популяризиране на дейността на групата съветници в медиите;

- За ръководителя на групата съветници на БСП (коалиция) – организация на работата на групата: планиране, контрол и анализ на дейността, взаимодействие с партийните структури.

5. Оценката на дейността на кметовете на кметства да показва:

- Отношение към проблемите на населението. Наличие и изпълнение на програма за развитие на населеното място;

- Действията за реализиране на предизборната програма на БСП и левицата;

- Връзка на кмета с избирателите, срещи, разговори, провеждане на събрания, приеман ден, периодически отчет. Отношение към жалбите, мненията и предложенията на гражданите;

- Спазване на законовите изисквания по придобиването, управлението и разпореждането с общинска собственост;

- Организиране провеждането на благоустройствени и комунални мероприятия в населеното място. Способност да организира участието на гражданите в тази дейност;

- Организация охраната на полските имоти;

- Осигуряване извършването на административни услуги;

- Поддържане актуалността на регистрите на населението;

- Отстояване на интересите на населеното място в рамките на общината;

- Поведението на кмета при екстремни ситуации

(бедствия, аварии и др.).

II. Организационен механизъм за изготвяне на оценката:

1. Кметовете и общинските съветници представят в общинските (районните и градските) съвети на БСП писмени отчети за своята дейност през мандата.

2. Общинските (районните и градските) съвети на БСП изготвят проекти на оценките за дейността на кметовете и общинските съветници, като се основават на техните отчети, на мненията на партийните организации, на данни от проучване на общественото мнение и др.

3. Отчетите на кметовете и общинските съветници и проектите на оценките на тяхната дейност се обсъждат в партийните организации, в други политически и обществени структури и с граждани, по ред и в срокове, определени от партийните съвети.

4. Общинските (районните и градските) съвети на БСП, в диалог с оценяваните кадри, отразяват налагашите се след обсъждането изменения и допълнения и изготвят окончателните варианти на оценките.

5. Оценките на кметовете и общинските съветници се приемат от партийните съвети в определените за това от НС на БСП срокове.

5.1. Изпълнителното бюро на НС на БСП приема политическа позиция по дейността на кметовете на общини в областните центрове и големите общини.

5.2. Националният предизборен център на БСП приема политическа позиция по дейността на кметовете на останалите общини.

5.3. Политическата позиция се подготвя с участието на ОБС (ГС) на БСП.

6. В решението на утвърждаващия орган се отразяват положителните и слабите страни, които характеризират оценяваните. Същевременно се вписват изводите за равнището на работата по изпълнението на възложените им задачи. Обобщената оценка и изводите за оценяваните се съхраняват в съответния общински съвет в кадрово дело.

(Утвърдени с Решение на НС на БСП от 25 септември 2010 г.)

15

10
10

ЗА ИЗДИГАНЕ НА КАНДИДАТИТЕ НА БСП (БСП В КОАЛИЦИЯ) ЗА КМЕТОВЕ И ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ ЗА МАНДАТА 2011-2015 Г.

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ И ОРГАНИЗАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ

I. Общи положения:

1. БСП провежда своята политика в общинските съвети и кметствата чрез избраните в състава им свои членове и чрез други разрешени от закона демократични форми и средства. Тя носи политическа и морална отговорност за обществената дейност и позиции на своите представители (Чл.52. от Устава на БСП).

2. Правилата за издигане на кандидатите на БСП за кметове и общински съветници са разработени в съответствие с изискванията на Конституцията и изборното законодателство, Закона за местното самоуправление и местната администрация, Устава на БСП, решенията на ръководните органи на партията и обобщения опит на БСП в организирането на избори за органи на местната власт.

3. Основното предназначение на Правилата е да се осигури постигането на целите и задачите на БСП в местните избори през 2011 г.:

- разширяване и по-нататъшно утвърждаване на демократичното начало в развитието и функционирането на БСП;
- осигуряване излъчването на възможно най-достойни, убедителни и приемливи за партията и широката общественост кандидатури;
- постигане на консолидация и единство в дейността на партията;
- подобряване взаимодействието на партията с коалиционните партньори и със структурите на гражданското общество;
- разширяване влиянието и престижа на партията сред избирателите и в обществото като цяло.

4. Правилата следва да създадат условия за единен подход, критерии, политически действия и процедури в партийните органи и организации и едновременно с това да отчетат специфичните особености на всяка общинска (градска, районна) партийна организация. Те трябва да стимулират партийните органи и организации да формират политики, чрез които да се постигне оптимално участие на БСП и нейните партньори в органите на местната власт и местно самоуправление.

5. Решенията за издигането и подкрепата на кандидатите, които имат коалиционен формат се вземат от съответните общински съвети и в съответствие с политическата рамка, утвърдена от НС на БСП.

II. Предварителна подготовка:

6. ОбС (ГС) на БСП приема отчетите и прави оценка за работата на кметовете на общини, райони и кметства, на общинските съветници, издигнати (подкрепени) от БСП (БСП в коалиция).

7. ОбС (ГС) на БСП разработва основни положения

на Програма на общинската партийна организация за развитие и управление на общината през мандата.

8. ОбС (ГС) на БСП приема **модела на бъдещата група съветници** и на тази основа определя изискванията към отделните кандидати.

8.1. Чрез модела се постига баланс между: приемственост и обновление; професионален капацитет; равнопоставеност на половете; териториално представителство на БСП, коалиционни партньори, млади хора, групи в неравносложно положение.

III. Общи изисквания към кандидатите на БСП за кметове и общински съветници:

9. Кандидати за кметове и общински съветници от името на БСП са български граждани или граждани на Европейския съюз, които отговарят на изискванията на Конституцията и законите на страната, и които притежават високи нравствени и професионални качества. (Чл.4 и 4а от ЗМИ, Чл.53, т.1. от Устава на БСП).

10. Издигането, обсъждането и утвърждаването на кандидатури и формирането на проектолистите на БСП за местни избори 2011 г. се осъществява **на основата на принципите за:**

- демократичност и гласност;
- целева ориентация, представителност, оптималност и ефективност;
- приемственост и обновление;
- съчетание и хармонизиране на националните и общопартийните интереси с местните приоритети;
- създаване условия за алтернативност при избор на кандидатите (чл. 44, т.1г, от Устава на БСП).

11. **Основни изисквания** при подбора на кандидатите са:

- избираемост и конкурентоспособност;
- ангажираност с провеждане на политиката на БСП за социална алтернатива в местното самоуправление;
- компетентност и професионализъм;
- политическа лоялност, морални и нравствени качества;
- висока образователна и обща култура;
- управленска подготовка;
- комуникативност и реактивност;
- диалогичност и умения за работа в екип;
- работоспособност, физическа и психическа устойчивост;
- политическа и обществена представителност.

12. Кандидатите за кмет на община или район, за кмет на кметство и за общински съветник, номинирани или подкрепени от БСП, подписват:

- **Заявление** (по образец), че отговарят на нормативните изисквания и са съгласни да се обсъжда кандидатурата им;
- **Декларация**, че нямат друго гражданство в държава извън Европейския съюз (Чл.42, ал.1 от ЗМИ);

- **Декларация** (по образец), че отговарят на Конституцията, законите на страната, Устава на БСП (за членовете на БСП) и че ще бъдат лоялни към политиката на партията. (Чл.53, т.2 от Устава на БСП);

- **Декларация** за имуществото им, за възможни несъвместимости и за конфликт на интереси (Чл.59 от Устава на БСП);

- **Заявление**, че редовно плащат членски внос в размер съгласно решение на НС на БСП и справка от ОПО (за членовете на БСП).

13. Кандидатите за кметове представят за публично обсъждане своя предизборна платформа, съобразена с програмата на общинската партийна организация за развитие и управление на общината и населеното място. Платформата се представя за публично обсъждане и защита.

14. Кандидатите за общински съветници представят:

- Виждания за развитието на общината (района, населените места и кварталите);

- Предложения за направлението, сферата на дейността и конкретния сектор, в който имат опит и желаят да работят.

IV. Издигане на кандидати на БСП (БСП в коалиция) за кметове и общински съветници:

15. Предложения за кандидатите за кметове, общински съветници от името на БСП се правят от: членове на партията; ОПО; общински, районни и областни съвети; Младежкото обединение, Обединението на жените – социалистки и Движението на ветераните; съратници, симпатизанти и граждански организации, свързани с БСП. (Чл. 56, т.3 от Устава на БСП).

15.1. В случаи, когато в населеното място няма ОПО, решението за издигане на кандидатура на кмет на кметство се взема от ОбС на БСП, след задълбочено проучване на ситуацията.

15.2. Предложенията от името на коалиция с участието на БСП се правят от ОбС на партията при спазване на постигнатите договорености с коалиционните партньори (Чл.55, т.6 от Устава на БСП).

15.3. Предложенията за всеки избор с кратки мотиви и данни за кандидата се регистрират в определения срок по равнище на компетентност в съответния партийен орган в списък, по утвърден от НС на БСП (примерен) образец.

16. Преценката на кандидатите:

- за общински съветници и общински кметове се извършва от Общинския съвет на БСП, съгласувано с ОПО, а за районни кметове – от районните съвети на БСП, съгласувано с ОПО. Преценката за кандидатите за кметове на райони се съгласува с градските съвети на БСП. Преценката на кандидатите за кметове на общини се съгласува с Националния съвет на БСП (Чл.58, т.4 от Устава на БСП);

- за кметове на населени места се извършва от Общинския съвет на БСП, съгласувано с ОПО на населеното място (Чл.58, т.5 от Устава на БСП).

17. Общинските (градските) съвети на БСП утвърждават политическата формула за участие в изборите и **проектолистите на кандидатите на БСП** за кметове и общински съветници.

17.1. Броят на кандидатите в проектолистите за общински съветници, следва да бъде съобразен с броя

на мандатите и потенциално избираеми места (но дължината на проектолистите да не надвишава повече от два пъти броя на мандатите).

V. Утвърждаване на кандидатите на БСП (БСП в коалиция) за кметове и общински съветници:

18. Кандидатите на БСП за кметове и общински съветници се избират при две възможности (Чл. 54, т.2 от Устава на БСП):

а) чрез преки вътрешнопартийни избори, с участието на всички членове на съответните организации и регистрираните съратници на партията;

б) чрез избори от общинските конференции.

18.1. Решението за начина на определяне на кандидатите – чрез преки вътрешнопартийни избори или чрез общинските партийни конференции, се взема от НС на БСП (Чл. 54, т.3 от Устава на БСП).

18.2. Решение за вида на изборите се взема както за общинските кметове, така и за листата на общинските съветници.

18.3. НС на БСП **избира Комисия по изборния процес**. Всички процедурни въпроси по подготовката и провеждането на преките вътрешнопартийни избори или изборите от общинските конференции се уреждат с правилник на Националния съвет, предложен от Комисията по изборния процес (Чл.55 от Устава на БСП).

19. Предложените кандидати се утвърждават от съответния общински и градски съвет само в случаите, когато те не са избрани пряко от конференциите, а за общинските кметове – и от Националния съвет (Чл.54, т.4а от Устава на БСП).

20. Решение за утвърждаване на резултатите от прекия вътрешнопартиен избор се взема от съответния общински (градски съвет) на БСП, а за общинските кметове и от Националния съвет на БСП.

21. За утвърдена се счита тази кандидатура, решението за която е взето по реда на чл. 15, т.3 от Устава на БСП.

22. Регистрацията на листите на БСП (БСП в коалиция) се извършва от партийните органи по равнище на компетентност, определено с решение на Националния съвет на БСП.

VI. Заключителни разпоредби:

23. Подадени сигнали и жалби за нарушения в изборния процес за неспазване на правилата на НС на БСП се разглеждат от Общопартийната контролна комисия.

24. Всички неуредени въпроси чрез тези политически изисквания се решават в съответствие с Устава на БСП.

(Утвърдени с решение на НС на БСП от 25 септември 2010 г.)

ПОЛИТИЧЕСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ В БСП – В НОВА СИСТЕМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ

ИВЕЛИН НИКОЛОВ

председател в оставка на Комисията на НС на БСП по политическото образование

В края на юли т. г. Изпълнителното бюро на НС на БСП утвърди нова Система за организация, взаимодействие и координация на политическото образование в партията. Проектът беше предложен от Комисията по политическо образование и ще влезе в действие от 2011 година.

В системата като **основна цел** на политическото образование се определя създаването на условия за овладяване на политическото знание на всички равнища в партията. Допринасяне за формиране на професионални политики и екипи и създаване на политически умения сред новото поколение членове и симпатизанти на партията.

Освен това:

1. Да даде на кадрите на партията знания, необходими за активна гражданска позиция, за обективна оценка и анализ на заобикалящата ги информация, за изработване и реализиране на политики и за участие в опозиционна дейност или управление.

2. Политическото образование цели и създаване на умения за осъществяване на политическа дейност, за работа в партийните организации и органи, за работа в мрежи, за участие в кампании и в политическия процес като цяло.

3. Не на последно място, политическото образование има за цел формиране на нагласи за активност, екипност, сътрудничество и противопоставяне, професионализъм и почтеност в политическата дейност.

Като **обект** на политическото образование са посочени: новоприети социалисти; активисти на БСП – за кадрово развитие; отговорници по сектори в ръководните органи; предизборни щабове; кандидати за избори; общински съветници, кметове, народни представители; щатни сътрудници в БСП; младежи от МО на БСП и предложени от МО други млади социалисти; социалистки от Обединението на жените социалистки за паритет и солидарност и предложени

от тях; профсъюзни активисти; съратници и симпатизанти на БСП, предложени от партийни структури; членове на ученически парламенти и членове на студентски съвети и студентски организации, партниращи с БСП; външни „клиенти“ по тяхна заявка – младежки, синдикални и НПО лидери.

Към Комисията по политическо образование вече ще се води **регистър с база данни** за преминалите обучение с име, община, координати, вид обучение (учебна програма), обучаваща организация и година.

Политическото образование в БСП се разпределя в следните **направления**:

I. Политическа подготовка.
II. Леви идеи в различните секторни политики.

За всяко направление са утвърдени **учебни програми**.

За „Политическа подготовка“ те са:

1. Политическа просвета и партийно строителство.

2. Политически мениджмънт – в партиите (1 ниво).

3. Политически мениджмънт – в местната и централната власт (2 ниво).

4. Кампании.

5. История на БСП, на световната левица. Съвременни социални теории. Равнопоставеност на половете.

6. Функциониране на политическата система. Институционални взаимодействия. Синдикализъм.

7. Публични политики – за местна, за законодателна, за изпълнителна власт.

За „Леви идеи в секторните политики“:

1. Местно самоуправление и регионална политика.

2. Европейски въпроси и управлението на европейски фондове.

3. Икономическа политика, енергетика и туризъм.

4. Труд и социалната политика.

5. Бюджет и финанси.

6. Земеделие и гори.

7. Здравеопазване.

8. Политика в образованието и науката, младежта и спорта.

9. Култура и изкуство. Медии.

10. Транспорт, информационни технологии и съобщения.

11. Законност, ред, правосъдие и **права на човека**.

12. Национална сигурност и отбрана.

13. Околна среда и климатични

промени.

14. Външна политика.

Към всяка учебна програма е утвърдено вече и учебно съдържание.

В момента се разработва Методическо пособие за провеждане на форми на политическо образование в БСП.

Утвърдени бяха следните форми на политическо образование:

- Годишни многомодулни курсове (от 3 до 5-6 семинара).

- Отделни семинари (минимум 3 дни).

- Месечни просветни събрания в ОПО.

- Периодични (минимум през седмица) тричасови курсове.

- Публични лекции.

- Дистанционна форма на обучение и формати за самостоятелна работа.

- Стипендии във висши училища.

Важно е изискването всички форми на обучение от името на БСП да се извършват само в рамките на утвърдените учебни програми, а за краткотрайните форми – по теми от учебното съдържание на една от програмите. Всяко обучение предварително се консултира и съгласува с Центъра по политическо образование към НПИ или с Комисията по политическо образование на НС на БСП.

Строго се регламентират и **професионалните изисквания** към провеждащите обучения и към техните организатори.

Има регламент и за **излъчването на обучаемите**, и за обратна връзка.

Участниците за различните форми на политическо образование ще се предлагат от:

Партийните органи;

Комисията по подготовка и развитие на кадрите на НС на БСП;

Младежкото обединение в БСП;

Обединението на жените социалистики за паритет и солидарност;

Движението на ветераните в БСП;

Комисиите и съветите на НС на БСП;

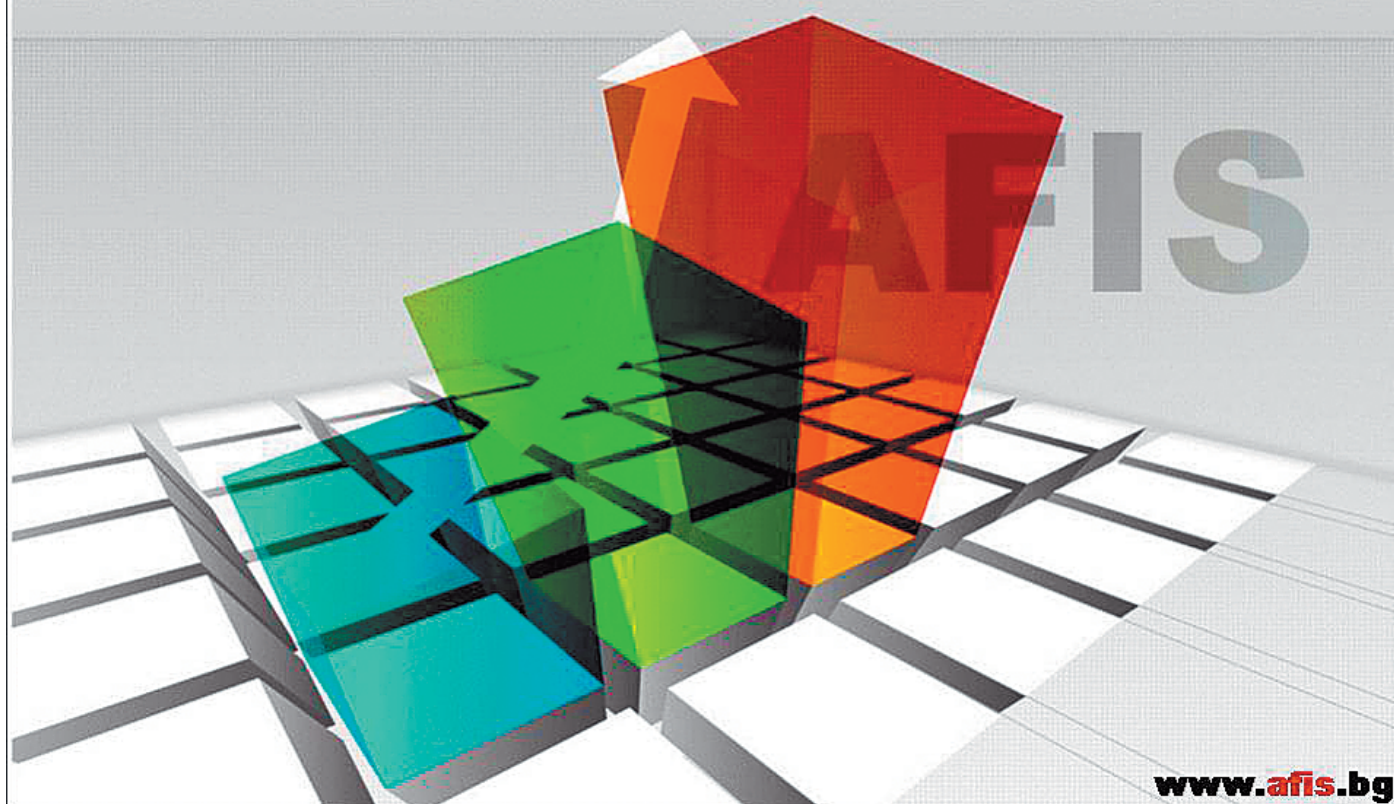
Федерациите и други хоризонтални партийни структури.

При алтернативност кандидатите се утвърждават от организацията, организираща обученията.

За политическото образование от 2011 г. ще има средства в бюджета на НС на БСП и в бюджетите на местните партийни структури.

ОБЩЕСТВЕНО ПОЛИТИЧЕСКИ НАГЛАСИ

Септември 2010

www.afis.bg

ЮРИЙ АСЛАНОВ
агенция АФИС

Преди да ви представя основните тенденции, които сме уловили със социологическото изследване на агенция „Афис“, искам да обърна внимание на нещо важно.

Много често ми се обаждат по повод на публикации, включващи коментари на най-различни социологически изследвания. Прави впечатление, че има една особеност във всички подобни публикации. Почти винаги единственото нещо, което търпи различни интерпретации е т.нар. електорална подкрепа за БСП. Общо взето, числата и изводите за ГЕРБ, за „Атака“, за Синята коалиция и пр. съвпадат, вариациите са в сектора БСП. Макар да са много различни публикации на тази тема, има едно обединяващо нещо, че нито един от колегите, каквито и числа да публикува, не оспорва твърдението, че за изминалата една година БСП е удвоила потенциала си спрямо този, който измерихме непосредствено след парламентарните избори през миналата година. Този, който днес твърди, че БСП има 12% подкрепа, миналата година твърдеше, че има 6%. Този, който твърди, че БСП има 16%,

миналата година твърдеше, че има 8%. Това е обединяващото, това е извод, който не се оспорва. Дали различията се дължат на методически и други причини, не искам да коментирам и гадая. Ще коментирам само данните, които получавам и на базата на това аз правя някакви изводи.

И още нещо. За да уловяте какво стои зад числата, трябва да знаете, че един социологически процент е равен на около 40 хиляди души. Спрямо списъците на ЦИК в реална изборна ситуация 1% е равен на между 60-65 хиляди души. Ние с нашите социологически инструменти стигаме до живи хора, т.е. до тези, които реално обитават територията на България. Не стигаме до всички хора, които са в списъците на ЦИК. Този, който твърди, че за БСП биха гласували, да кажем 6%, трябва да е ясно, че твърди, че за БСП биха гласували 240 хиляди души максимум. Този, който твърди, че за ГЕРБ биха гласували 40%, означава, че твърди, че ако сега има избори, за ГЕРБ ще гласуват 1 милион и 600 хиляди души, т.е. толкова, колкото и гласуваха и преди, въпреки твърденията му, че има отлив от ГЕРБ. Затова, когато четете такава социологическа информация, си я превеждайте на разбираем език.

Презентация пред Националното съвещание на БСП на 2-3 октомври 2010 г. в Пловдив

19

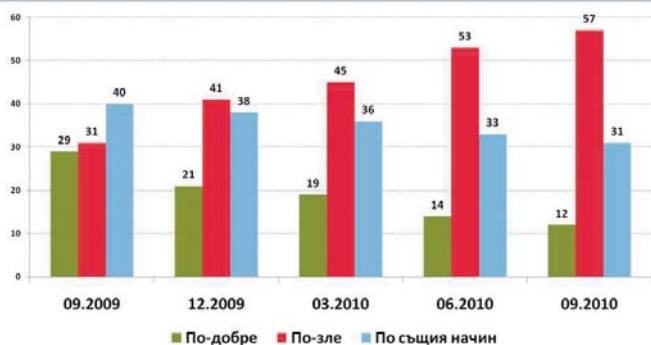
10
10

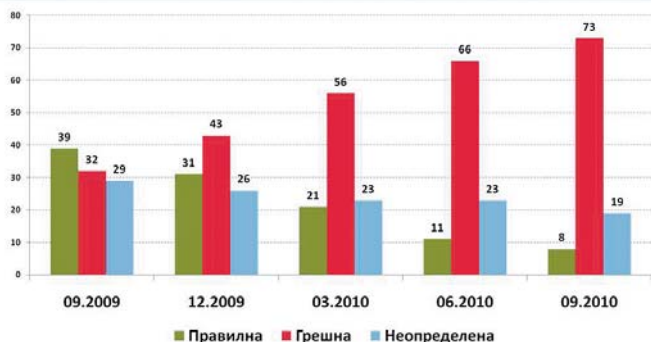

СОЦИОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ

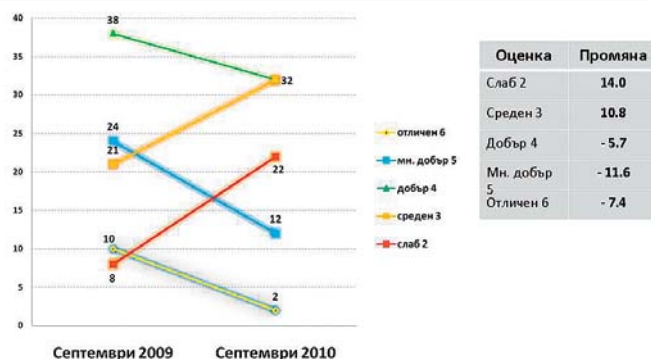
КАК СЕ ЖИВЕЕ В БЪЛГАРИЯ В СРАВНЕНИЕ С ПРЕДИШНИТЕ ГОДИНИ

ПОСОКАТА, В КОЯТО СЕ ДВИЖАТ НЕЩАТА В БЪЛГАРИЯ

ОЦЕНКА НА ДЕЙНОСТТА НА КАБИНЕТА ПО ШЕСТОБАЛНАТА СИСТЕМА

Има един универсален индикатор за симптомите на политическата криза. От гледна точка на нашата професия той е многократно описван в специалната литература. Това е индикатор на базата на отговорите на един прост въпрос: „Как смятате, че се живее днес в сравнение с предишните години, с изминалите две - три години и т.н.“

В диаграмата е показана тенденцията за изминалата една година, след парламентарните избори досега. Виждате какво се случва за една година. На практика еуфорията и големите надежди от идването на ГЕРБ на власт, които съвсем в началото на периода се виждат на първата група стълбове, са се изпарили и днес преобладаваща част от пълнолетните български граждани смятат, че на практика днес живеят по-лошо в сравнение с изминалите години. Виждате съотношението между т.нар. песимисти и оптимисти как се е изменило само за една година.

Освен това има още един индикатор, който е помощен - дали посоката, в която се движат нещата в България, е правилна, грешна или човекът не може да определи в каква посока се движат. Тук наблюдаваме много сходна тенденция, както и при предходни случаи. Това са два универсални индикатора, по които социолозите в целия свят мерят приближава ли политическа криза, спокойно ли е обществото или не. Тук имаме още по-изразен негативизъм, защото - това между другото рядко се е случвало в отделни кризисни периоди в страната, 3/4 от хората смятат, че посоката, в която се движи страната, е погрешна. Така е било в периоди на много остри кризи. Между другото, това се е отразило на рейтинга на всички институции. Доверието във всичките институции катастрофално е спаднало. В това число от пролетта на тази година имаше само една институция, спрямо която доверието предхождаше недоверието - това беше правителството. За първи път през септември, както ще видите, ние наблюдаваме обратното.

Другото, което искам да отбележа, е, че традиционно доверието към Европейския съюз е превъзходило доверието към българските институции. То е обяснимо. След 1 януари 2007 г. почти две години това доверие престоя на близо 80% - нещо уникално, дори съпоставено с обществените нагласи в други европейски държави. Оттогава започва леко да спада и в края на мандата на тройната коалиция приключи на около 80% доверие към Европейския съюз. За първи път от юни досега има рязък спад и на доверието в Европейския съюз. За първи път през септември това доверие е под 50%, въпреки че е най-високо, въпреки че отношението към Европейския съюз е позитивно.

Виждате оценките по шестобалната система за дейността на Кабинета на Бойко Борисов. Какво се е случило за една година? Средните и по-високи от средните оценки са намалели, докато ниските оценки бележат тенденция към покачване. Към момента все пак средната оценка към Кабинета е добър, т.е. над 3,50, но вече е под четворка и тенденцията е надолу. Това по никакъв начин не се е отразило на личните нагласи към личността на министър-председателя и на един от неговите вицепремиери. Ето как се е изменило доверието към правителството на Бойко Борисов. Тръгвайки през миналата година от голяма дистанция в полза на доверието, през юли имаше изравняване на стойностите. Някои колеги твърдяха, че още през юли стойностите са разменени, но тенденцията се потвърди сега, през септември, когато приключихме последното изследване. Това се случва за първи път,

СОЦИОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ

откакто е на власт това правителство - за първи път недоверието превъзхожда доверието към Кабинета като цяло.

Още няколко неща се случват през септември за първи път.

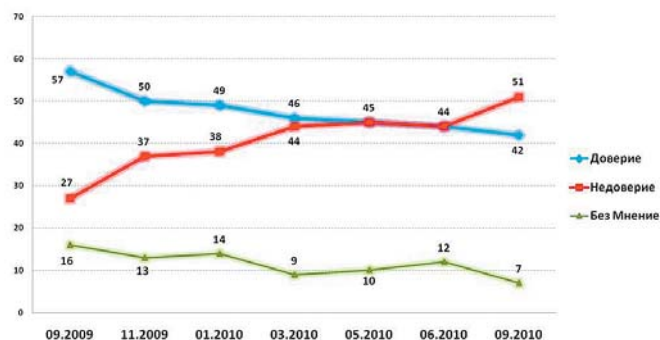
Доверието в Народното събрание никога не се е радвало на особено високи стойности. Това Народно събрание не стартира с големи очаквания. Въпреки това стойностите м.г. бяха близки, но сега виждате какво раздалечаване е настъпило - 70% недоверие към Народното събрание. Обикновено с такива стойности приключват мандата си правителствата в последната година на управлението. Обяснението е много просто. Винаги е имало едно масово обществено подозрение, че Народното събрание фактически е прикритие на истинския център - правителството, където взимат важните решения. Управляващото мнозинство в това Народно събрание като че ли поднася ежедневно доказателства, че то не взима никакви решения и в Народното събрание нищо не се случва, а всичко се решава на друго място. Може би това е обяснението за този рязък отлив на доверие от тази най-важна институция в страната.

Нагласите към личността на Бойко Борисов. Естествено, че има някаква тенденция на спад на доверието, но това доверие остава феноменално високо при такива активни критики и при такова недоверие към политиката. Въпреки че тенденцията очевидно е към сближаване на тези криви, аз не мисля, че в скоро време масовото усещане ще оттегли подкрепата си за тази личност, за личността на министър-председателя. Той доста реактивно успява да се измъква от всякакви неловки ситуации. Изглежда, на хората това им харесва.

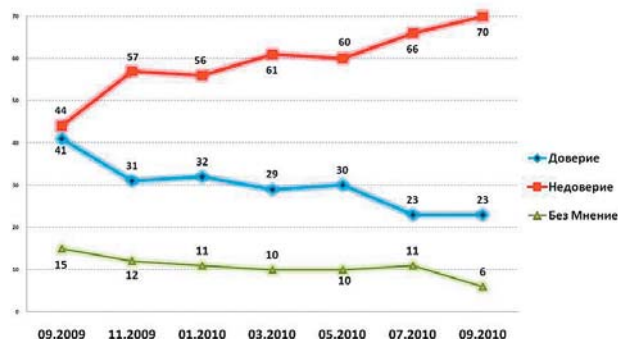
По-различно е положението спрямо един от неговите заместници - Цветан Цветанов. Тук линията, кривата е възходяща. Той не само че е първи по рейтинг, но доверието към него се покачва, а недоверието намалява. Спада делът и на тези, които предпочитат да не изразяват становище т.е. в някаква степен той поглъща всички впечатления. Защо? Защото ръководеният от него сектор продължава да се ползва с най-високо доверие спрямо всички останали и в някаква степен това, което той олицетворява или което представя, че прави, се радва на високо одобрение на електората. Истината е, че хората не отсега, а от доста отдавна, намразиха своя елит и искат той по някакъв начин да пострада, да страда. Не става дума само за политици, за всички, които се показват по телевизията, всички които са популярни - дали са певци, артисти, социолози или други, просто хората по някакъв начин искат те да пострадат, защото им беше внушено, че те са виновни за страданията, които народът е понесъл.

Тази линия може да бъде поддържана още известно време, Макар да е популистка и зад нея да не стоят резултати, а ражда само конфликти със съдебната власт или с демократичния и правов ред в страната, тя може да бъде поддържана. Не знам, народопсихолозите вероятно ще обяснят на какво се дължи това и къде се коренят назад във времето причините за това явление. Но това е единственият коз или единствената нишка, върху която виси в момента престижът на цялото правителство. На това се крепи, защото виждате какво е отношението към другия вицепремиер. То е точно обратното - там, където хората очакват някакви реални резултати, които да усетят по джоба си. Това е отношението към личността на

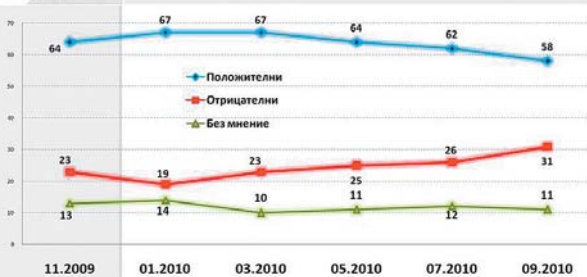
ДОВЕРИЕ В ПРАВИТЕЛСТВОТО НА БОЙКО БОРИСОВ

ДОВЕРИЕ В НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

НАГЛАСИ КЪМ ЛИЧНОСТТА НА БОЙКО БОРИСОВ

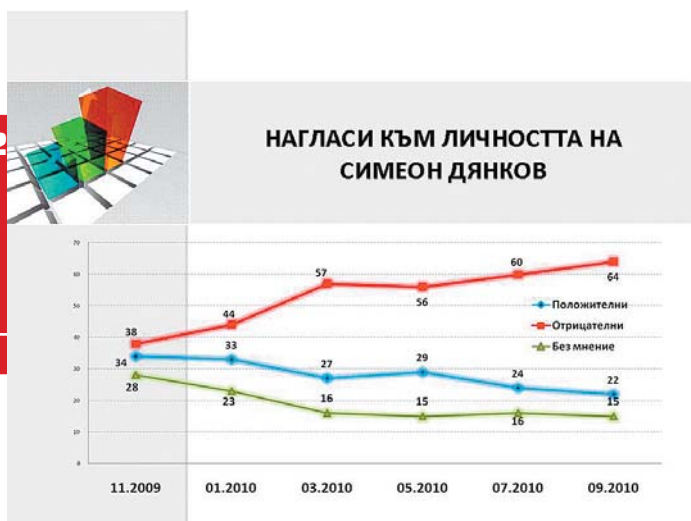

21

10
10

СОЦИОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ

другия вицепремиер и то също е много показателно като тенденция за цялостната оценка на икономическата и финансовата политика на правителството, откъдето се очаква да дойдат някакви конкретни резултати, които да подобрят материалния статус.

Искам да ви припомня какво се случи между юни и септември миналата година. Това е извън представите за традиционния конформизъм, който винаги е в полза на победителя във всички избори. За първите три месеца след изборите съотношението е било 5 към 1, по наши данни дори 6 към 1 в полза на ГЕРБ. Тогава се случи нещо, което не се беше случвало и при идването на Симеон Сакскобурготски през 2001 г. - този балон се наду до космически стойности. Тогава, ако по някаква причина изборите се бяха повторили в рамките на един месец, щеше да се получи близко до това съотношение. От такива стартови позиции в началото на разглеждания едногодишен период стартира съотношението на основните парламентарно представени политически сили.

Какво е положението след една година?

Какво се случи с БСП в първите три месеца след изборите? Естествено, тръгвайки от резултат, горедолу близък до показания на изборите, за три месеца усещането, масовите нагласи дори и на твърдите избиратели в такава степен оттеглиха доверието си, че през септември ние измерихме стойности от 10% електорална подкрепа за БСП (2009 г.). След една година, през септември 2010, за първи път мръднахме от съотношението 2 към 1, което се задържа много дълго време - от пролетта до лятото, и към днешна дата съотношението вече е 3 към 2, 31% на 21%. При това БСП е мръднала от нулата за първи път. Това също го измерваме, защото досега тя възстановяваше загубите от твърдото си ядро. За първи път имаме възстановяване на загубите от периферията и някакво връщане към традиционно разпилени гласове от миналото.

Как са се движили нещата при ГЕРБ за една година, от септември миналата година досега.

Те успяха да задържат високи стойности в един продължителен период. За първи път през март тази година се усетиха симптоми на отлив на доверие. Разбира се, това започна още през февруари заради кризата с Румяна Желева, след случилото се през януари в Европейския парламент, усили се с Божидар Нанев и резкият отлив на доверие към ГЕРБ настъпи през април и май. Причините са най-разнообразни. Те тогава претърпяха загуби в това, което ние наричаме твърдо ядро, загуби в периферията, загуби от привлечени гласове, в т.ч. преминали от други партии, в т.ч. и от БСП към ГЕРБ. Към днешна дата на практика ГЕРБ има 1/3 загуба спрямо потенциала, постигнат от тази партия на самите избори. Докато при БСП има възстановяване на целия потенциал, постигнат от изборите, макар че той не беше задоволителен резултат. Макар тук кривата да излезе стръмна, тя не е толкова стръмна, важна е тенденцията към устойчиво разширяване на влиянието.

Имайте предвид, че подкрепата от 20% е с 8 пункта по-ниска от броя на хората, които се самоопределят в анкетни ситуации като такива с леви убеждения. Това е един резерв на база на невърнатото доверие на тези хора към БСП или към нейната политика - нещо, което макар и плавно, тя се опитва да направи през последните месеци. Макар и много плавно, и все още в крехък период, тя успява да го прави през последните няколко месеца. Истината е, че много

СОЦИОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ

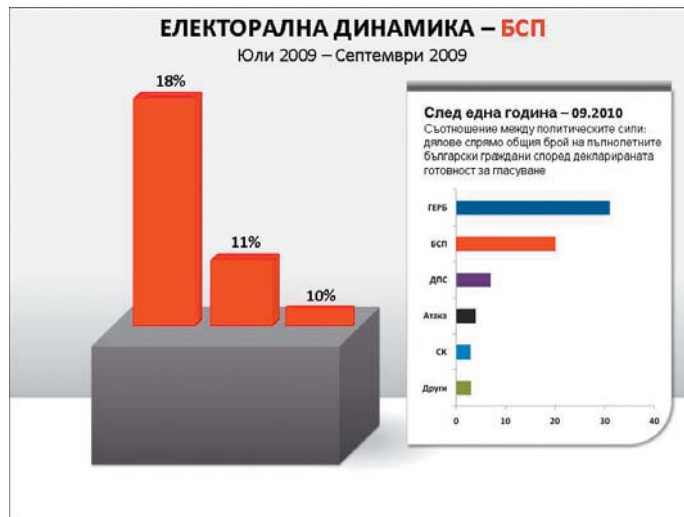
хора правят извода: след като 8% има други леви, това означава, че има ниша за друга партия. Такова нещо ние не усещаме в нашите анкетни проучвания, напротив - БСП не само е лява партия, тя в съзнанието на хората е лявата партия, извън нея няма възприятие или съзнание за нещо друго стойностно в левия спектър, за разлика от десния център, където има разнообразие. Днешната ситуация е такава, че има още 8% неоползотворен резерв в собственото поле на левия спектър, нещо, което дава предимство на БСП преди началото на зимата, преди началото на потезки в политическо отношение за всяка една управляваща партия месеци, да се приближи към тези хора и да се опита да върне загубеното им доверие. За да достигне стойности, които ще позволят да се реализира феноменът, който наблюдавахме в периода 1997-1998 г., когато БСП успя да възстанови тогава за този период всичките загуби, понесени от изборния провал и до местните избори през 1999 г. успя трайно да се приближи, макар на втора позиция, до лидера тогава - Обединени демократични сили. Народният вот на тези местни избори през 1999 г. беше загубен за БСП, но това, че ние взехме най-много кметове и най-много общински съветници, позволи, особено в големи градове, спомнете си, общественото мнение да възприеме това като победа за БСП. Имаше тогава на кметските избори неочаквани победи на БСП, макар че народният вот на база на по-голямото присъствие на СДС в големите градове и повече подадени гласове за техните листи беше загубен. БСП дълго време остана на втора позиция, но това позволи за сравнително кратък период след това време да започне големият срив в доверието към СДС и БСП да се приближи по-нататък до по-добри перспективи.

Какво е отношението на хората към отделните политики на ГЕРБ?

Най-положително продължава да е оценена политиката спрямо престъпността и корупцията, макар че през септември за първи път негативните оценки доминират над позитивните, макар и с малко. По всички останали негативните оценки са отдавна доминиращи. В най-голяма степен проблемът е в социалния спектър, в темите здравеопазване, пенсии и т.н. Какво получихме като предпочитание на открития въпрос: „Ако вие решавате, коя тема бихте избрали за вот на недоверие към кабинета на Борисов“? Почти 1/4 казват, че „не трябва да има никакъв вот“, почти 1/8 или 1/6 „нямат мнение по въпроса“. Тези, които са изразили мнение, дават категорично преимущество на темата „Здравеопазване“. След това е финансовата политика и тази за пенсиите, което е обяснимо от гледна точка на високия дял на пенсионерите в България. Темата за науката и образованието, макар и доста широко коментирана напоследък, не се радва на чак толкова високо одобрение.

Интересен е резултатът, който предварително беше изнесен в медиите. В отговор на въпроса: „Ако вотът на недоверие е по темата „Здравна реформа“, вие лично как бихте гласували, ако сте народен представител?“ Близо 41% - „За“ вота и против кабинета; около 32-33% - на обратното мнение, т.е. поддържащи кабинета, и останалите - ще се въздържат или в някаква степен ще запазят неутралитет към тази тема.

По другите теми същият въпрос не получи такъв резултат. По всички останали теми, за разлика от здравеопазването, вотът, въображаем, макар и с различни близки или по-далечни стойности, получи по-скоро позитивен оттенък, че правителство не бива по тези теми да се маха.

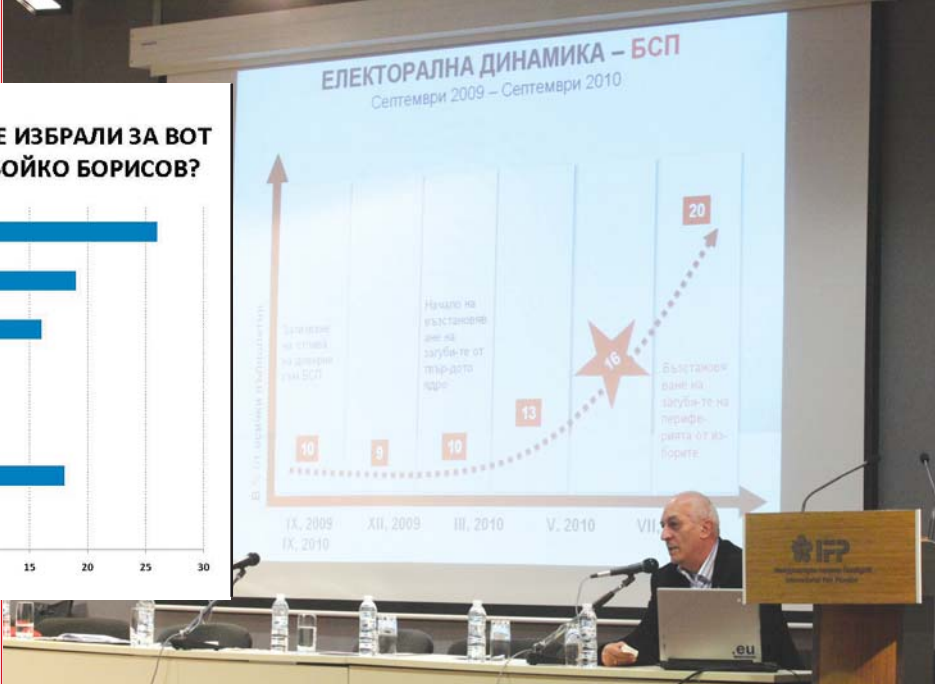
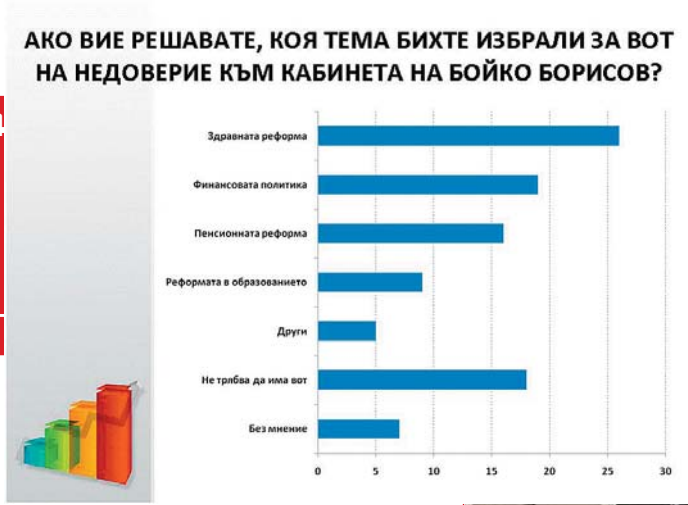
23

10
10

СОЦИОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ

СЪВРЕМЕНЕН ПОКАЗАТЕЛ

ГЕРБ ВОДЯТ СТРАНАТА КЪМ ЗАДЪНЕНА УЛИЦА

**ДЕКЛАРАЦИЯ ПО ПОВОД ЗАКОНОДАТЕЛНИТЕ ПРИОРИТЕТИ НА ПГКБ
ПРЕЗ ЧЕТВЪРТАТА СЕСИЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ
председател на ПГКБ

Уважаема госпожо председател, уважаеми дами и господа народни представители, уважаеми господин вицепремиер!

Правя това изказване в началото на парламентарната сесия с нарастващо чувство за тревога най-вече между голямото, огромното разминаване между това, което се случва на хората и в страната, и реакцията и самооценката на управляващите.

Отмина една година от управлението на ГЕРБ. Министър-председателят скромно даде оценка – на себе си и на кабинета – пет плюс. Би трябвало към края на тази сесия да очакваме, защото ще има още близо половин година работа, оценката да нарасне на отличен шест. Но дали тази оценка съвпада с начина на живот на българите, с обединяването им, с проблемите, с които се сблъскват ежедневно?! Струва ми се, че не, въпреки че ежедневно от ранна сутрин до късни доби от екрана на телевизора ни се внушава, че ГЕРБ е изпълнил всичките си обещания. Кой точно – не е ясно. *(Шум от ГЕРБ.)*

Ежедневно правителството полага титанични усилия, а премиерът, цитирам: „Работи като вол“, но най-вече да решават проблеми, породени от собствените грешки на правителството и от собствената некомпетентност. Ще попитам, кой създаде – ще кажа така – катастрофата в здравеопазването? Ще попитам, защо има такъв гигантски срив на приходите, та се стигна до актуализация на бюджета? Вероятно и тази приходна част няма да бъде изпълнена на 100%. Кой е виновен за батака с паспортите освен слабата организация в Министерството на вътрешните работи? *(Шум, реплики и смях от ГЕРБ.)*

Искам да ви кажа, че това, което е простимо на ново правителство с желание да работи, но без достатъчно опит, вече не може да бъде простено на кабинет, който

има зад гърба си една година управление.

Първата констатация е за провал на финансовата и антикризисната политика на кабинета. За това говори самата актуализация на бюджета. Няма как тази истина, този факт да бъде скрит.

Прогнозирате положителен растеж на brutния вътрешен продукт от 0,5%, нали така? Но за първото тримесечие има спад от 3,6%, за второто тримесечие от 1,5%. Да кажем, че заради добрия туристически сезон и високите цени на зърното третото тримесечие ще бъде по-добро, но като правило четвъртото тримесечие винаги е по-тежко, по-лошо икономически. Как ще докарате икономическия растеж, който сте планирали?

Едновременно имаме намаляване на приходите, и то много рязко, много тревожно за бюджета и за всички системи в държавата и увеличаване на разходите с този резерв, който гласувахте на правителството за непредвидени разходи – по същество личен резерв на премиера, и възможност за пренасочване на средствата, без те да бъдат контролирани от когото и да било, в това число от Народното събрание.

Най-големият проблем остава бизнесклиматът. Деветдесет процента от българската икономика – за добро или лошо – са частни. И без

да има спокойствие в стопанските субекти, не може да се очаква сериозен икономически растеж. А бизнесът е под постоянен стрес и натиск. И това е последователна политика на сегашното правителство. Защото бих попитал – от задълженията на държавата към бизнеса, които са фактурирани, от тези 660 млн. лв., които гласува парламентът с огромно закъснение, създавайки преди това огромна междуфирмена задължнялост, колко вече са изплатени? Или

ще чакаме пак последния момент в зависимост от изпълнението на бюджета и ще задълбочаваме проблемите?

Виждаме постоянна промяна на приоритетите. Вече никой не помни, че основният свръхприоритет беше членството в ERM-II и еврозоната. Ускорено. Забрави се, има нови. Краят на кризата се мести постоянно – от 1 април, до лятото, сега трябваше да бъде от 1 септември, като хората се върнат от море или от село, чувам, че последният срок е Димитровден. И той няма да бъде спазен. Очевидно ще чакаме Коледа. След това Великден. След това още някоя дата. Защото се действа на парче и това е най-тревожното.

Коалиция за България и при разглеждането на основния закон в тази сесия – бюджета за 2011 г., ще предложи своите алтернативни предложения, по същество алтернативен бюджет и за приходите, и за разходите. Но искам да кажа отсега една прогноза. Очевидно е – и това е казано в решение на правителството за бюджетната прогноза за 2013 г., да го запомнят българските граждани – няма да има увеличаване на доходите и на пенсиите до 2013 г., въпреки че думата „замразяване“ беше забранена. Разрешихте си я.

Бих искал да концентрирам вниманието на парламента върху проблемите на здравеопазването. Ситуацията

25

10
10

действително е безумно тежка. Става дума за истински хаос и разпадане на системата под лозунга реформа. Само че реформите се правят, за да се подобри нещо, а не да се съсипе окончателно. Аз не зная дали осъзнавате до какво състояние е докарано здравеопазването в резултат на икономите и неплащането от страна на държавата. Защото няма пари за основни дейности – за консултативи, за храна на болните, за лекарства. Държавата, Министерството на здравеопазването намали с 50% средствата за спешна помощ. Разбирате ли какво означава това най-вече за пациентите? Знаете ли, че всеки ден по двама медицински работници напускат страната, защото не виждат перспектива и не получават заплащане?

По същество виждаме целенасочена политика на ликвидация на общественото здравеопазване. И се върви към здравеопазване, което ще бъде изцяло платено. Хората и днес вече ги приемат само срещу пари в болници. Не правят планирани операции. Затова проблемите на здравеопазването ще бъдат в основен фокус на Парламентарната група на Коалицията за България. Ще даваме своите алтернативни предложения.

За пенсионната реформа сме заявили нашата позиция достатъчно ясно. Тя по същество цели пак икономии на гърба на хората и пак в крайна сметка нещо, което няма да бъде в интерес на гражданите.

За една година беше наложен митът, че най-успешната част от управлението е Министерството на вътрешните работи. Нещо повече, премиерът заяви, че най-добрата

антикризисна мярка и политика това са арестите. И аз питам обаче, ако това е същността на политиката, защо сме толкова зле с приходите и защо контрабандата процъфтява, например при цигарите стана 50 и над 50% от пазара. Ако успехите са пропорционални на присъствието в медиите – да, вярно е за МВР. Толкова много акции, чак вече се изтощава творческият заряд на артколлектива в ръководството на МВР. След като се покри и използва цялата флора и фауна в света като название на операции, преминаха към човешката анатомия със забележимата и запомняща се операция „Дупетата“. И аз, честно казано, с тревога си задавам въпроса, върху коя част от човешкото тяло ще кацне фантазията на пиар отдела на министър Цветанов следващия път. Задайте си го и вие. Но въпросът по същество е, защо има толкова много арести и толкова много пуснати от ареста след това? Защото няма доказателства.

Но пътят, който сте избрали – чрез пет съдилища, няма да реши нищо освен политическата ви целесъобразност. Ние сме предложили промени в НПК, които съкращават сроковете в досъдебната фаза и поставя по-високи изисквания, защото там са най-големите проблеми – липсата на годни доказателства и качество.

Има една френска поговорка „Стилт – това е човекът“. Той важи и за правителство, за политическа партия. Искам да кажа, че вашето управление се характеризира със самодоволство, с вяра, че светът започва от вас и очевидно ще

свърши с вас, с арогантност и двоен стандарт. Защото, питам, ще понесе ли някаква отговорност министър Божидар Димитров за своите думи по отношение на българския народ? Очевидно не, защото е приятел на Бойко Борисов. Защо се чудим, след като навремето премиерът се беше ожалил в Америка за лошия човешки материал в България. Това е отношение на правителството и на ГЕРБ към ситуацията. Всички в страната са разбойници във вашите очи – лекари, учители, кметове, бизнес, с изключение на ГЕРБ. Защото имате двоен стандарт. Той личи по отношение на вашите собствени прегрешения. Защото, когато някой от вас сгази лука, както беше с последния скандал на парламента в предишната сесия с фалшифициране на закон, което е подсъдимо, само леко се отстранява и започваме с новия скандал – пак за конфликт на интереси, пак във вашите редици.

Затова разкриването на конфликти на интереси, на прокарването на лобистки, на собствени лични икономически интереси ще бъде още една важна задача за Парламентарната група на Коалицията за България през този сезон.

Обръщам се към Народното събрание с призива да работим действително отговорно. Още има шанс и правителството да бъде успешно. Но тези шансове все повече намаляват. Защото самодоволството, затварянето в себе си ви води в задънена улица. За съжаление – и България.

01.09.2010 г.

ПАРЛАМЕНТАРНАТА ГРУПА НА КОАЛИЦИЯ ЗА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ТРЕТА СЕСИЯ НА 41-ВОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

През периода април – юли 2010 г. 41-вото НС прие общо 68 закона. От тях нови са два (Закон за развитие на академичния състав и Закон за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия). Законите за изменение и допълнение на действащи закони са 47, а за ратификация на международни документи – 19. Приетите закони, свързани с продължаващата хармонизация на нашето с европейското законодателство, са общо 15, от които 10 закона за изменение и допълнение на действащи закони и 5 ратификации. За същия период Народно събрание е приело общо 37 решения.

Депутатите от Парламентарната група на Коалицията за България са внесли общо 8 законопроекта и 20 проекторешения. Това са Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (обсъжда се), Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда (отхвърлен), Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда (отхвърлен), Законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита от дискриминация (отхвърлен), Законопроект за изменение на Закона за обезщетяване на собствениците на одържавени имоти (обсъжда се), Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (обсъжда се),

Законопроект за допълнение на Закона за Държавен вестник (обсъжда се), Законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (обсъжда се).

По данни от 44 доклада по законопроекта за второ четене, подготвени през Третата сесия, депутати от ПГ КБ са направили общо 256 предложения, от които 49 са приети, а 207 са отхвърлени при разглеждането им в постоянните комисии на НС.

През периода от депутати на ПГ КБ са зададени 208 въпроса и 28 питания.

От името на ПГ КБ са направени общо 14 декларации и изказвания.

ПРАВИТЕЛСТВОТО ПАЗИ БЮДЖЕТА, А НЕ ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ПГКБ ПО ПОВОД СЪСТОЯНИЕТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

МАЯ МАНОЛОВА
секретар на ПГКБ

Уважаема госпожо председател, уважаеми господин министър, уважаеми колеги!

През последните месеци управляващите доведоха здравеопазването до колапс. Част от болниците в резултат на драстичното недофинансиране са в ликвидация, а останалите са изправени пред фалит, преустановен е плановият прием на пациенти, съставят се листи на чакащите, не достигат лекарства, консултативи, лекари и медицински специалисти напускат страната. Всичко това е придружено с опит да се сатанизират лекарите и пациентите и с внушението, че в здравната система пари няма.

На фона на този здравен апокалипсис от изявлението на финансовия министър можем да прочетем нещо друго, – че пари в системата има, но той няма да ги използва за здраве. Вчера финансовият министър, за да оправдае намерението си да не даде на болниците от парите в резерва, заяви, цитирам: „че от 2000 г. насам резервът на здравната каса не е пипан, в която и да е от тези години“. В годините, в които тя е на дефицит, този дефицит е бил покриван със средства от държавния бюджет.

И наистина през всички изминали години тогава управляващите не са посягали на парите в резерва на Националната здравноосигурителна каса и са осигурявали недостига от средства от централния бюджет. Но това никога не е било, за да се осигурява стабилността на фиска, а за да се запази стабилността на здравната система. Защото логично предназначението на резерва е да бъде използван при криза, за да остане при криза здравната ни система жива, а не в колапс; за да не умират българските граждани, поради невъзможност за лечение.

От същото изявление на финансовия министър научихме, че от 375 млн. лв. през 2008 г. досега резервът на Касата е нараснал на 1

млрд. 234 млн. 700 хил. лв. Тоест по време на криза парите в резерва растат, но за да гарантират стабилността на фиска, а не здравето на хората. Е, ако това не е цинично! – че правителството в днешната кризисна ситуация прави фиска, вместо да пази хората.

Преди няколко дни премиерът Борисов пое ангажимент пред Лекарския съюз и пред синдикатите да осигури финансиране на болниците в размер на 205 млн. лв. Финансовият министър обяви, че тези средства няма да са от резерва на Касата, което поражда въпрос и тревога. Въпросът е: кой е източникът на тези средства? Финансовият министър трябва да го заяви незабавно.

Затова Парламентарната група на Коалиция за България огласява настоящата Декларация с настояване министър Дянков да каже, откъде ще вземе тези 205 млн. лв. Огромната ни тревога е, че след като тези пари няма да бъдат осигурени от техния естествен източник – резерва на Касата, Дянков ще лиши други системи от жизнено необходимите им средства. Затова той трябва да отговори дали ще вземе парите от образованието, или от правосъдието, или пак от общините, или може би ще лиши бизнеса от обещаните му 650 млн. лв., или ще лиши социално слабите, защото парите им, според последната акту-

ализация на бюджета, са в премиерския фонд? Кой ще бъде потърпевшият?

По този начин отново сме в ситуация, в която правителството, за да запази стабилността на фиска, ще дестабилизира други социални системи. Затова Парламентарната група на Коалиция за България настоява: парите на българските граждани, събрани от тях за здраве, незабавно да бъдат насочени към остриите нужди на здравеопазването; незабавна актуализация на бюджета на Националната

здравноосигурителна каса и на бюджета на Министерството на здравеопазването, които да осигурят необходимите средства за лечение и спешна помощ.

Още веднъж настояваме главният прокурор да започне разследване кой и на какво основание зад гърба на българския парламент се разпорежи 455 млн. лв., събрани от българите за здраве през 2009 г., да не бъдат използвани за разплащане с болниците, а да отидат в сметки на Българската народна банка.

Парламентарната група на Коалиция за България заявява категорично несъгласие с намерението за ново увеличаване и доплащане в здравната система. Натрупаният резерв показва, че пари в здравната каса има, затова сме против допълнителното вадене на пари от и без това пробития джоб на България.

Колапсът на здравната система е категорично доказателство за отсъствието на политика, която да осигури здравето на българина, че управляващите не са в състояние да се справят с нито един от важните проблеми на хората.

03.09.2010 г.

27

10
10

ПРОБЛЕМИ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

д-р ЕМИЛ РАЙНОВ
председател на Съвета на НС на БСП по здравеопазване

Системата на здравеопазване е в **критично** състояние - забавени плащания, натрупани дългове на лечебните заведения, недостиг на лекарства и ваксини. Неработещи болници заради липса на пари и специалисти. Затруднен достъп до извънболнична и болнична помощ. Свидетели сме на безпрецедентен **хаос и липса на перспектива** в системата.

Напълно неясни за обществото (а най-вероятно и за управляващите) са крайните цели на предприеманите от законодателната и изпълнителната власт действия. МЗ се фиксира върху проблемите на болничната помощ, изолирано от реформата на цялата система. Независимо от критиката от опозицията, съсловните и пациентски организации, синдикатите, независимо от ужасяващите резултати от обърканите им действия, правителството на ГЕРБ продължава да „управлява“ без визия за реформа в здравеопазването.

Провежданата политика и предприеманите мерки от настоящото правителство водят до закриване на лечебни заведения, без алтернативен достъп. Отдалечават болниците от комплексната и висококачествена диагностика и лечение. **Нарушават конституционното право** на българските граждани на равен достъп до високо качество на здравеопазване.

НЗОК работи като отдел към Министерството на финансите. Елиминира се всякаква възможност за обществен контрол. Не се решават най-важните въпроси - подобряване събираемостта на здравните вноски, контрол върху изразходването на събраните средства и до-развиване на здравно-осигурителния модел.

Нарушена е финансовата устойчивост на касата. Няма яснота и прозрачност какви финансови средства постъпват в системата, какво и кому се плаща. Касата прекрати практиката, наложена от предишното управление, на сайта на институцията да се обявяват решенията на управителния орган и да се публикуват месечните отчети за изпълнение на бюджета. Същевременно резервът на НЗОК надминава 1,2 милиарда лв. В желанието си да постигне нулев дефицит

МФ създаде прецедент в световната практика със здравни вноски да се крепи фискалният резерв на държавата.

Компрометираща се солидарният здравноосигурителен модел. Държавата не изпълнява задълженията си да превежда здравноосигурителните вноски на определените в закона групи лица. Броя на здравнонеосигурени граждани нараства ежесечно, като вече е достигнал 1 890 000 души.

Правителството на ГЕРБ **не се справя с контрола** върху разхода на публичните средства за здравеопазване. При средни месечни разходи за болнична помощ за 2009 г. 85 млн. лв., през първото полугодие на 2010 г. се отчитат 108 - 109 млн. лв.

Неадекватната актуализация на държавния бюджет постави здравната система пред нови изпитания. Управляващите намалиха и без това орязания бюджет на МЗ. Както предупреждавахме, тази политика затрудни функционирането на спешната помощ, психиатричната помощ, медико-социална дейност, хемодиализата и всички други дейности, ангажимент на държавата.

Не са по-добри резултатите и от актуализацията на бюджета на НЗОК. Независимо от всички наши предупреждения и предложения, мнозинството актуа-

лизира разходната част на бюджета с 220 млн. лв., които са крайно недостатъчни и сега отново се търсят възможности за допълнително финансиране.

Болниците в цялата страна са затънали в дългове, нямат консумативи, плановите операции са спрени, не стигат парите за храна и пране на чаршафите. Медиците не получават заплати. На места дори не си внасят осигуровките.

Просрочените задължения на болниците надхвърлят 400 млн.лв. Сметките на голяма част от болниците в страната ще бъдат запорирани до дни, ако не се издължат на доставчиците на лекарства, медицински консумативи, отопление, електричество и вода. Закриват се лечебни заведения без осигурен алтернативен достъп. **Въвеждат се листи на чакащите.** Увеличават се корупционните практики, нерегламентираните плащания и натиск върху пациентите на различни нива в системата. Умишлено предизвикани фалити на държавни, общински и частни лечебни заведения. Създадени са реални възможности за корупция и непрозрачност, евтина приватизация.

Не стартира европейското финансиране на болниците в размер на 148 млн. лв. за ново оборудване и ремонти. Оценителната комисия на ОП „Регионално развитие“ отхвърли средносрочната рамкова инвестиционна програма на здравното министерство и така проектите, подадени от болниците, отпаднаха, без да се разглеждат. Комисията констатира, че целите и задачите, които си поставя средносрочната рамка, не са ясно структурирани и обосновани. „Липсва анализ на регионалните нужди и проблеми, както и обосновка за избора на конкретните обекти“. От представената информация не става ясно дали с отпуснатите средства ще бъдат решени изцяло проблемите на лечебните заведения, както и дали ще бъдат изпълнени медицинските стандарти след осъществяването на проектите. Ако до 30 септември проблемите не се отстранят, парите ще са загубени за винаги.

МЗ не изпълнява задължението си да осигурява достатъчно и в срок скъпоструващите лекарства. Липсват ваксини за бебета, вклю-

чени в имунизационния календар. Увеличи се процентът на доплащане от страна на пациентите, болни от социално значими заболявания, като диабет, паркинсон, глаукома, остеопороза и др.

В нарушение на европейския принцип да се поема лечението на толкова пациенти, колкото имат нужда, управляващите залагат промени в Наредба 34, с които регламентират правото МЗ да купува скъпоструващите лекарства до изчерпване на бюджета. Така пациентите, които по конституция имат право на здравеопазване, губят възможността на своевременно лечение.

Подготвят се промени и в Закона за лекарствени продукти в хуманната медицина, с които цялата лекарствена политика се съсредоточава в ръцете на петчленна

Държавна комисия по лекарствени продукти и медицинските изделия. Тя поема всички регистрационни, разрешителни и контролни функции по прилагането на Закона за лекарствени продукти в хуманната медицина и Закона за медицинските изделия, а от 1 август 2011 г. да поддържа и актуализира позитивния лекарствен списък. С тази промяна се създава **прекрасна среда за корупционни практики.**

Въпреки тази тежка, непозната досега **криза** в системата на здравеопазване, правителството продължава да обещава реформи, а на практика да върви след събитията. ГЕРБ показва **управленска немощ** да формулира цел и визия за реформа. В резултат на това, в последните дни се наблюдава безпрецедентна, организирана кампа-

ния с цел „сатанизиране” на медицинската общност, както и опит за **противопоставяне** на пациентски организации срещу нея.

Само с коренна промяна във водената от правителството на ГЕРБ здравна политика може да се спаси **разпадащата се здравна система.**

Трябва да се проведе сериозен обществен дебат по състоянието, проблемите и насоките за промяна на съществуващия модел на здравеопазване. Да се отговори на въпросите: Каква система искаме да постигнем? С какво ще заместим това, което ликвидираме? Каква е поредицата от действията, които трябва да извършим? Колко ще ни струва и как ще осигурим необходимия финансов ресурс? **Без отговор на тези въпроси и без консенсус реформата няма да стане факт.**

ПЕНСИОННАТА РЕФОРМА Е ОСНОВАТЕЛЕН ПОВОД ЗА РЕФЕРЕНДУМ

**ДЕКЛАРАЦИЯ НА ПГКБ ПО ПОВОД НЕПРИЕМАНЕТО НА ПРОМЕНЕТЕ
В КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ, ПРЕДЛОЖЕНИ
ОТ ПРАВИТЕЛСТВОТО И Т.НАР. ПЕНСИОННА РЕФОРМА**

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ
председател на ПГКБ

Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа народни представители, уважаеми господа министри!

Темата на Декларацията на Парламентарната група на Коалиция за България е пряко свързана с въпросите, които преди малко бяха отправени към министър Тотю Младенов – министър на труда и социалната политика. Защото искам да изразя много ясно категоричното ни неприемане на това, което е внесено като промени в Кодекса за социално осигуряване или т. нар. пенсионна реформа – одобрено от Министерския съвет и прието в парламентарната комисия с гласовете единствено на ГЕРБ и на „Атака”. Трябва българските граждани да знаят кой подкрепя тази реформа в кавички. За 20 години хората се измориха от експерименти, които се наричат реформи. (Реплики от ГЕРБ.)

Вие се назовахте правителство на европейското развитие, но през изминалата година по категоричен начин доказахте, че не можете да предложите ясна визия как доходите и качеството на живот на българските граждани да достигне средното за Европейския съюз. И приетите от Министерския съвет промени в пенсионноосигурителното законодателство са пореден пример и на управленска немощ, и как тежестите от кризата и вашите собствени неуспехи прехвърляте на гърба на хората. А това е изключително важно, защото на пенсиите разчитат днес повече от 2 милиона – около 2 млн. 300 хил. български граждани. И още 3 милиона трудови хора си плащат вноските, осигуровките, разчитайки на предсказуемост и стабилност.

И аз искам да попитам и правителството, и народните представители от ГЕРБ, с такива обещания

ли спечелихте парламентарните избори? Това ли казахте преди изборите, че ще правите? Пенсионна реформа, в която огромна част от хората ще трябва да работят, докато умрат при нашата продължителност на живот в България. Здравна реформа като тази, която правите и водите системата до пълно разпадане. Това ли обещавахте и това ли правихте? Мълчание. Защото въпросите са риторични. Няма спор. Пенсионната система е изправена пред предизвикателство. Да, ние сме застаряваща нация. Да, състоянието на здравето не е добро. Имаме ниско ниво на заетост в сравнение с Европейския съюз. Но да се прави пенсионна реформа в такива срокове?

Стана дума за сравнението с останалите европейски страни. Ако правят промени, те се правят, първо, плавно, за да има предсказуемост. Второ, търси се широко съгласие,

за да се намерят най-разумните решения и да няма такъв негативен социален ефект като този, който вие предприемате сега. И искам да знаете, че отзвукът в обществото ще бъде безкрайно рязък, защото удрят всички. Това ли обещавахте на българските полицаи или българските военни преди изборите? Че ще трябва да работят с три години повече? Това ли обещавахте на младите хора в активна възраст? Един младеж на 35 години преди няколко седмици ми каза: „Господин Станишев, аз работя от 20-годишен. Само че имам официално 8 години трудов стаж.” Защо? Защото през 90-те години – годините на дивата икономика, бих казал на дивия капитализъм, реално погледнато хората не мислеха за утрешния ден. Мислеха как да оцелеят днес. Работодателите не плащаха осигуровки. И едва от началото на този век започна реално функциониране на пенсионна система. И когато се прави реформа, не може да не се отчитат тези реалности. Какво сравнявате с Германия, Австрия или Франция, където системите са устойчиви, където има ясна предсказуемост и където се отчита точно елементът на плавност.

Какви са мерките по отношение на хората в предпенсионна възраст? Те няма да могат да се пенсионират при тази ситуация на пазара на труда без специални мерки, които да им помогнат да стигнат до пенсионна възраст. И тях ги обричат на безбъдие и на това, че няма да могат да получават пенсия.

Няма как да се разберем по такъв подход. Още повече че през

тази година в правителството направихте толкова много непредсказуеми крачки в тази посока: ще правим пенсионна реформа; не, спокойно, после; до 2012 г. няма да пипаме; ще правим дебати...

Излъгахте синдикатите за това, за което се договаряте и внесените промени нямат нищо общо с това, което беше договорено с българските синдикати. Естествено е Парламентарната група на Коалицията за България и БСП да подкрепят и протестите, и подписките срещу този вид на пенсионната реформа. Стига сте се оправдавали с предишното правителство. Имало 2 милиарда дефицит в системата. А кой натрупа, питам аз, 1 млрд. 800 млн. лв. пари в Сребърния фонд, насочен именно за стабилността на пенсионната система?

РЕПЛИКИ ОТ ГЕРБЪ: Вие ли?

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ: Предишно правителство. Да, ако това беше направено по време на голямата приватизация на господин Костов, сега нямаше да ги има тези проблеми на пенсионната система, а най-малкото не в този мащаб. И аз питам, след като знаехте за проблемите в системата, защо Вие, като министър, защо правителството прие намаляване на осигуровките с 2% в бюджета тази година? Четиристотин милиона лева по-малко приходи дойдоха в бюджета и в пенсионната система от тази мярка. Абсолютно погрешна.

АНТОНИЙ ЙОРДАНОВ (ГЕРБ, от място): Заради кризата.

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ: Заради кризата! Не помогнахте на работодателите. С тях поне да се бяхте

разплатили за свършена работа пред държавата. И същевременно в много голяма степен оголихте бюджета. И сега, характерно за дейността на това правителство е да се прехвърли тежестта от вашите собствени неуспехи, от провала в приходната част върху хората. Защото актуализацията на бюджета през юли т.г., която призна, че ще съберете с 2 милиарда по-малко приходи, отколкото сте заложили и сте планирали вие през декември, какво е това, ако не провал? Естествено има оголване в много системи, в това число в пенсионната. И кой ще плаща цената, сметката за тази некадърност? Кой? Искате да плащат гражданите. Гражданите няма да го приемат.

Няма да припомням дори и такива смешни следизборни лъжи, които направихте за пенсията, за хората над 75-годишна възраст, за т. нар. вдовишки пенсии. Те бяха заложили дори в бюджета за тази година и се отметнахте за неопределено време. Затова имаме сериозни подозрения, че това са съзнателни усилия за дестабилизиране на държавната пенсионна система, която води към реален демонтаж на европейската социална система в България. И това няма как да бъде прието от БСП и от левицата. Ще се противопоставим на този вид пенсионна реформа, на тази – смея да кажа – авантюра, която засяга стотици хиляди, да не кажа милиони български граждани с всички средства. Не само вотове. Ако говорим за народовластие, ето това е един прекрасен и основателен повод за референдум. Защото няма по-важно нещо за всеки човек, отколкото да знае при какви условия ще работи, при какви условия ще се пенсионира и какво го очаква. И ако си мислите, че този подход хей така, между другото, с гласовете на мнозинството, най-вече на ГЕРБ и на „Атака” – на двете партии, които носят ясната отговорност за тази реформа със своето поведение, ще мине между другото, няма да мине, уважаеми дами и господа.

24.09.2010 г.

ДЕЦАТА НА БЪЛГАРИЯ – ОПИТНИ ЗАЙЧЕТА

доц. ВАНЯ ДОБРЕВА
член на ИБ на НС на БСП

Една от реформите, които предприе правителството на ГЕРБ в сферата на образованието, е въвеждането на задължителен предучилищен етап на подготовка и образование за децата, навършили пет години. Законодателно бяха закрепени финансови санкции – между 100 и 200 лв. за семейства, които не изпълняват това изискване. Аргументът за въвеждане на задължителен предучилищен етап за петгодишните се търси в европейските приоритети, в сферата на по-ранната подготовка на децата за училище.

Дължа да отбележа, че по време на Тройната коалиция бе приета първата дългосрочна Национална програма за училищно образование и предучилищна подготовка и възпитание. В нея бе отделено място и на предучилищния етап като съществена степен от развитието на детето, от създаването на навици и умения, свързани с учение и творческо мислене.

Кое обаче е смущаващото във въведената от управляващите законодателна инициатива ГЕРБ?

На първо място. Предучилищният етап е приет от ГЕРБ без реално финансово обезпечаване. Без съобразяване с различните условия в регионите на страната – деца, които живеят в труднодостъпни малки селища, където няма нито детска градина, нито училище, няма да могат да участват в предучилищната форма на обучение. Без съобразяване със социалните различия в обществото – за децата от бедни семейства не са предвидени средства за храна, а на много места – и за транспорт. Без съобразяване със спецификата при отделните етнически групи – например, ромите. Без съобразяване с факта дали има, или няма подходяща материална база и битови условия.

На второ място. ГЕРБ въведе новата мярка без публично

обсъждане. Не бяха попитани нито родителите, нито психолозите, нито учителите, нито дори общинските ръководства, които трябва допълнително да осигурят средства за този експеримент, доколко е уместно така силово да се въведе предучилищното образование за петгодишните. Така авторитарният стил на управление на Бойко Борисов се пренася на нива парламент и министерства.

На трето място. Правителството отпуска сумата от 7.5 млн. лв, която не е целево дефинирана. Тези средства покриват най-вероятно обучението на петгодишните, но и целодневното образование за първокласниците, транспорта до средишните училища и столовото хранене. Изчисленията на експертите показват, че минимумът за тези дейности е 75 млн. лв.

На четвърто място. Някои от петгодишните деца ще посещават детски градини, други – училища. Съмнявам се, че след две години училищата ще бъдат готови за прием на петгодишните. Да не говорим, че петгодишни ще се учат и общуват с осемнадесет-деветнадесетгодишни младежи, което е изравнено почти с абсурда. Националната традиция е утвърдила детската градина като най-добро място за подготовка на децата за училище. Правителството на ГЕРБ обаче, чрез задължителното насочване на петгодишни деца към училищата, механично решава проблема с не-

достига на детските градини в страната, особено в София. Правилно беше да се излезе предварително с програма за цялостно уреждане на въпроса с детските градини, включително и с поемането на таксите за социално слабите от държавата. Вместо това децата се превръщат в жертви на прибрзани и произволни политики.

Няма също разработени програми, които да конкретизират какво точно ще изучават петгодишните деца, което да е по-различно от обу-

чението на шестгодишните или от досегашната им подготовка в детската градина. По какъв начин ще се разпредели времето за подготовка, колко време ще се учи и кой (по обед) ще прибира децата от училище.

На пето място. Известно е, че основна дейност в подготовката на децата от тази възрастова група, осигурявана от детската градина, е играта. Именно в игрите детето открива отношения, развива въображението си, пресъздава втора действителност. Съществува опасност ранното обхващане на децата в предучилищен етап да наруши тази естествена необходимост на образователния процес. Как ще бъде решен този въпрос?

Сред трезвомислещите граждани се поражда тревога от наложен задължителен предучилищен етап за петгодишните, без обществена дискусия, без постигането на политически консенсус, без съобразяване с реалностите. Така, както и в останалите области на живота, ГЕРБ компрометираща самата дума реформа. Превръща реформата в експеримент с образованието, здравето, труда, екзистенцията и бъдещето на българските граждани. За съжаление последиците са за сметка на цялата нация и на същите петгодишни деца, които, изглежда, са опитни зайчета, за днес управляващите.

ДЕВЕТИ СЕПТЕМВРИ ТРЯБВА ДА БЪДЕ ИЗТОЧНИК НА РАЗБИРАТЕЛСТВО

ИЗКАЗВАНЕ В НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
ПО СЛУЧАЙ 65-АТА ГОДИШНИНА НА 9 СЕПТЕМВРИ 1944 Г.

проф. АНДРЕЙ ПАНТЕВ
народен представител от Коалиция
за България

Достолепно и благородно представителство, господин министре!

Неотдавна се упреквах, че една фраза не беше произнесена в тази зала за годишнината на 6 септември 1885 г. Тогава се утешавах с мисълта, че имаме от криза да излизаме, имаме активни законодателни действия, мероприятия и актове, спасяваме държава, лекуваме рани и прочие. Така че е разбираемо този ден да бъде може би подминат, макар че тъкмо той може да бъде източник за разбирателство. Днешният ден се надявам, че може да стане също такъв. Той не е генератор на противопоставяне и той не бива да бъде възприеман по този начин. *(реплики, оживление и смях)* Този пазарски, стадионен глъч, който чувам по този повод, показва интелектуалните възможности на тъкмо това представителство, което току-що назовах благородно.

Девети септември е край и начало. Има сериозни разграничения между тези две състояния. Девети септември сложи край на онази България, която три пъти през ХХ век беше обявена за агресор, беше обявена за победител, беше наказана. Девети септември сложи край на онази България, в която 80 на сто от населението беше неграмотно, а това беше индикатор за изостаналост. Имаше най-високият процент на селско население на Балканите. Девети септември беше отрицание на всичко онова, което дотогава толкова силно накърняваше нашия имидж пред очите на света. И понеже много обичате да цитирате един държавник нобелист, англичанин, Девети септември беше край на една правителствена формация, която беше наричана от него „престъпна клика“. Аз не споделям тази категоризация, но това е документирано дълго преди Червената армия да пресече Дунава. Преди Девети септември над нас трещяха, летяха и падаха бомби. Те не бяха насочени срещу членовете на Коминтерна - бяха насочени срещу тях. А те се криеха в Чамкория. И в този смисъл ние назоваваме един край, необходим. И тук нямам никакво намерение да падам толкова ниско, за да напомням не само сцените след Девети септември, а сцените преди Девети септември, когато се носеха глави на кол и се палеха къщи.

Тук искаме да почетем едни честни кости, които са смятали, че загиват, страдат за България. Това е смисълът на този ден и аз намирам, че е много по-важно не кой започна тази отвратителна крамола (не знам дали има единствено число за тази дума), важното е кой ще я спре, дами и господа. В това отношение можем да кажем, че ако ни е необходимо отрицание на Девети септември, то ще дойде не по пътя на декларации и междуметия от трибуна и зала, а ще дойдат тогава, когато България отново пропълзи малко по-високо към онзи рейтинг, до онази класация на жизнен стандарт, която имаше при презираното комунистическо минало, онова състояние на здравеопазване, онази раждаемост, онези писатели, поети, художници, скулптори, които бяха авторитети на страната без паралел днес. *(реплики)*

И каквото и да подвиквате, това е словесна, а и може би друга импотенция, така че тук обявяваме този ден за ден не на помирение от наша страна. Ние не знаем дали загиналите биха искали да се помирят. Ние говорим за бъдещето. Ние говорим за слагане на край на това противопоставяне, което толкова ни блокира, толкова ни травмира, толкова ни демобилизира, толкова ни прави безпомощни, че тогава, когато заговорим за миналото, освен ако не е преклонение, това е израз на пълна съвременна безпомощност.

Ние свеждаме чела пред всички, но все пак важното е кой. Тези хора стяха прави, знаейки много добре, че далеч не всички са си отишли и са били пожертвани просто така, защото са били добри и патриоти, и безкористни, и безкариеристични. Тези хора стяха и ще стоят прави в памет. Искам и вие да стоите, по-точно надявам се, умолявам ви и вие да стоите прави при подобни случаи. Защото иначе всички други приказки за параграфи, алинеи, проценти и статистики ще увиснат във въздуха, както са увисвали във въздуха и досега. Това прави чест на тези хора. Това ще направи чест и на всички вас. Дотогава обаче такива като мен - хора на равновесието, винаги ще стоят и ще се запътват към онази част от пленарната зала *(лявата - бел.ред.)*, макар и там височко в галерията.

Благодаря ви

09.09.2010г.

Съвременний показател. Обществено-икономическо, политическо литературно обозрение, издавано от Димитър и Вела Благоеви - 1885 г.

БСП

СЪВРЕМЕНЕН ПОКАЗАТЕЛ - Информационен бюлетин на НС на БСП, 2010 г.

Издател „ДУМА 2008“ ЕООД

Главен редактор	Емил Бехар
Редактор	Мая Буковска
Отг. секретар	Игнат Тасев
Снимки в броя	Иван Стоименов

Предпечатна подготовка - Печат

„ДУМА 2008“ ЕООД

ISSN 1312-5168

Разпространява се безплатно

София 1000, ул. „Позитано“ 20, НС на БСП, тел.: 8107 330, 8107 270

www.bsp.bg, e-mail: bspbuletin@bsp.bg